Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina $7.00 Metams
Užsieniuose $9.00
Brooklyne $8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ
THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily in the Eastern States.
427 Lorimer Street, Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 177 ★ ★ ★ Brooklyn, N. Y., Ketvirtadienis, Liepos-July 29, 1948 ★ ★ ★ Metai XXXVIII. Dienraščio XXX.

Krislai

Jiems Didžio Džiaugsmo Diena.
Ginklai Prieš Idėjas.
10 Metų Skirtumas.
Vyrai—Silpnoji Lytis!
Ir Seni Tampa Jaunais.
Glušo Pasirodymas.

Rašo A. BIMBA

Reakcinė Amerikos lietuvių spauda labai nusidžiaugė, išgirdus, kad suareštuota dvylika Amerikos Komunistų Partijos vadų.

Čia ir vėl pasirodė sutartingas bendras frontas. Jokio skirtumėlio nėra tarpe Draugo, Naujienų ir Dirvos.

Kiekvienas, kuris moka blaivai protauti ir atsimena dar visiškai neseną istoriją, negali nežinoti, kad teroras prieš komunistus veda tiesiai į fašizmą. Tuo keliu fašizmas įsigalėjo Vokietijoje, Italijoje, Lietuvoje ir kitur.

Galima dovanoti Karpiui, nes jis fašizmą atvirai garbina. Bet kaip su "demokratu" Šimučiu ir "socialistu" Grigaičiu? Jiems džiaugtis nepritinka, ir nereikėtų.

★ ★ ★

Nebeužtenka Amerikos dolerių ir ginklų. Čiang Kaišeką pradėjo šelpti ir Kanada. Kanados valdžia su pasididžiavimu paskelbė, kad ji pasiuntus Chinijos diktatoriui 150 lėktuvų ir 100,000,000 šovinių!

Nors visi kapitalo kraštai Čiang Kai-šeką šelpia ginklais, bet jis neatsilaiko prieš Liaudies Armiją. Kame dalykas? Dalykas tame, kad toji Liaudies Armija, vadovaujama Chinijos komunistų, kovoja už Chinijos liaudies interesus, **už idėjas.**

Tai dar vienas gražus įrodymas, kad ir baisiausi ginklai negali atsilaikyti prieš teisingas idėjas.

Ar atsilaikė Inkvizicija prieš mokslą? Ar atsilaikė fašizmas prieš demokratiją? Ne, neatsilaikė.

★ ★ ★

Ne tą patį dalyką Amerika reiškia visiems amerikiečiams. Vieną dalyką reiškia žmonėms balta oda, o kitą reiškia žmonėms juoda oda. Skirtumas gyvenime toks didelis, jog baltųjų žmonių vidutinis amžius visu desėtku metų ilgesnis.

Sunku tikėti, bet taip yra.

★ ★ ★

Beje, nuo dabar turės būti skaitoma didžiausiu įžeidimu vyrų mūsų gražiąja lytį (moteris) vadinti silpnąja lytimi. Daviniai parodo, kad mūsų sesės moterys ne tik gražesnės, bet ir daug stipresnės. Jos daug ilgiau gyvena, negu vyrai. Gyvena ilgiau net penkiais metais!

Pavyzdžiui, jeigu Amerikos baltųjų vyrų vidutinis amžius yra apie 65 metai, tai moterų bus virš 70 metų!

★ ★ ★

Tiesa, jau smarkiai eina iš mados salėje arba traukinyje užleisti vietą moterims, kad joms palengvinus, bet kada nors ateis tie gerieji laikai, jog moterys bus priverstos vyrams suteikti tokias privilegijas!

Moteris — gražioji lytis; vyras—silpnoji lytis! Su faktais reikia skaitytis.

★ ★ ★

Galimas daiktas, kad Progresyvės Partijos konvencijos nuotaikas gražiausia pavaizdavo senas žymus veikėjas Leo Krzycki. Jis pasakė: **"Aš esu 71 metų amžiaus. Niekada savo gyvenime nebuvau matęs vienam susirinkime tiek daug jaunų žmonių. Čia kiekvienas yra jaunas, net ir aš!"**

★ ★ ★

Liberalai iš Americans for Democratic Action atsiuntė į Progresyvės Partijos platformos komitetą savo atstovą duoti patarimų. Atvyko pats jų iždininkas, J. Loeb. Bet tas pasirodė didžiausiu politiniu glušu. Gavęs balsą jis reikalavo, kad dar negimus naujoji partija papildytų saužudystę.

Tūkstančiai Traukia Į Washingtoną dėl Liaudies Reikalų

Darys Spaudimą Kongresui, kad Panaikintų Tafto-Hartley Įstatymą, Atmestų Draftą, Užtikrintų Civiles Teises

WASHINGTON. — Prasidėjo galingas žmonių maršavimas iš įvairių valstijų į Washingtoną. Jie darys spaudimą specialei Kongreso sesijai, kad panaikintų verstiną rekrutavimą, įvestų kainų kontrolę, išleistų teisingos samdos įstatymą, užgirtų bilių dėl pilietinių teisių lygybės ir t.t.

Jau sumaršavo į Washingtoną šimtai jaunuolių, dalyvavusiųjų Progresyvės Partijos suvažiavime Philadelphijoje.

Rugpjūčio 5 d. specialis **Laisvės Traukinys** iš New Yorko atveš tūkstančius žmonių, kurie demonstruos Washingtone, reikalaudami, kad kongresas numuštų reikmenų kainas ir išleistų įstatymą dėl gyvenamųjų namų statybos. Kiti Laisvės Traukinio obalsiai bus šie:

Atmest Mundto - Nixono bilių prieš komunistus; panaikint valdžios tarnautojų "ištikimybės" kvotimus; atšaukt Taft'o - Hartley'o įstatymą; panaikint bet kokius skirtumus tarp negrų ir baltųjų ginkluotose jėgose; atmest įkaltinimus prieš komunistus; išleist įstatymus, kurie uždraustų linčiuot negrus ir užgintų imti taksus už teisę balsuoti rinkimuose pietinėse valstijose; panaikint Ku Klux Klaną ir t.t.

Skaitlingos darbininkų ir kitų organizacijų delegacijos taipgi suvažiuos iš Pittsburgho, Chicagos, Clevelando, Detroito, Buffalo, Philadelphijos, Virginijos, West Virginijos ir pietinių bei vakarinių valstijų.

Sumaršavę į Washingtoną tūkstančiai progresyvių siųs savo atstovus pas senatorius, kongresmanus, pas prezidentą ir kitus valdžios narius, ragindami įvykdyti minimus reikalavimus.

REPUBLIKONAI IR PIETINIAI DEMOKRATAI SUOKALBIAUJA NIEKO GERO NENUTARTI SPECIALĖJE KONGRESO SESIJOJE

WASHINGTON, liep. 28. — Pranešama, kad republikonai senatoriai žada pastumti šalin kitus prez. Trumano pasiūlymus ir pirmiausiai imti svarstymui bilių dėl taksų panaikinimo už teisę balsuoti federaliuose rinkimuose pietinėse valstijose.

Republikonai esą susitarę su 21 demokratu senatorium iš pietinių valstijų, kad tie demokratai kels nepaliaujamą trukšmą - "filibusterį" prieš balsavimo taksų panaikinimą. Tokiu būdu jie gaišins laiką ir neleis svarstyti įvairių kitų Trumano pasiūlymų.

Republikonai taipgi planuoja greitai leist svarstymui bilių, reikalaujantį uždraust linčiuot negrus. Jie žino, jog apie pora tuzinų pietinių demokratų senatorių piestu stos prieš šį bilių. Taip jie ir tikisi palaidot visokius Trumano pasiūlymus šioje specialėje Kongreso sesijoje. Anot republikonų, tai yra tiktai politikieriški Trumano sumanymai, kuriais jis nori daugiau balsų prisivilioti prezidentiniuose rinkimuose.

Radijų ir komercinės spaudos komentatoriai lemia, kad speciale Kongreso sesija nieko svarbaus nenutars ir po poros savaičių išsiskirstys **(jeigu tūkstančiai sumaršavusių į Washingtoną žmonių neprivers Kongresą veikti).**

Truman Reikalavo Galios Užšaldyti Darbininkų Algas

Jis Neragino Kongresą Įvest Jokią Tikrą Kainų Kontrolę; Sakė, Galima Atidėt Sumanymus dėl Civilių Teisių

WASHINGTON. — Prez. Trumanas, kalbėdamas specialei Kongreso sesijai, pabrėžė, kad svarbiausi greitieji reikalai esą suvaldyti infliaciją — kainų išpūtimą ir išleisti įstatymą dėl gyvenamųjų namų statymo su valdžios paspirčia.

Iš tikrųjų Trumanas nereikalavo atgaivinti kainų kontrolę, kurią jis pats padėjo panaikinti 1946 metais. Jis tiktai prašė sau teisės racionuoti "tūlus dalykus, kurių stokuoja." Kartu prezidentas pastebėjo, kad, turbūt, ir tokio racionavimo nereikės...

Trumanas neprisiminė apie reikalą racionuoti mėsą, kurios kainas pelnagrobiai taip išpūtė. Tačiaus jis reikalavo sau galios "apriboti algų keitimus," — reiškia, užšaldyti darbininkų algas, — jei, girdi, algų priedai "priverstų kainas kelti."

Darbietis kongresmanas Leo Isacson dėl to pareiškė:

"Trumano pasiūlymai dėl kainų kontrolės yra monas, bet algų užšaldymas darbininkams yra tikras jo pasiryžimas."

Trumanas tiktai galų gale silpnai priminė, kad reikėtų išleisti įstatymą dėl pilietinių teisių lygybės (negram), bet čia jau pridūrė, kad tai esąs ne toks greitas reikalas ir galima jį atidėti.

Balsų Meškeriojimas

— Žvejodamas sau balsus prezidentiniams rinkimams, Trumanas davė tūlus pasiūlymus, panašius į Progresyvės Partijos reikalavimus, — sakė darbietis kongresmanas Isacson. — Trumanas tuo tikslu pasisavino Progresyvės Partijos sumanymus dėl rendų kontrolės sustiprinimo, dėl perviršių pelnų aptaksavimo, dėl gyvenamųjų namų statymo, dėl senatvės pensijų pagerinimo, dėl privalomos valandinės algos pakėlimo, ir t.t.

Trumanas Bijo "Komunistų Džiaugsmo"

Trumanas, ragindamas sulaikyti infliaciją, sakė, kad jeigu dėl jos kiltų krizė ir nupultų Amerikos ūkis, tai džiaugtųsi komunistai namie ir užsienyje, nes tuomet ši šalis negalėtų paremti "laisvąsias tautas ir taiką" (pagal Trumano mokymą ir Marshallo planą prieš komunizmą).

MASKVA. — Sovietų spauda nieko nesako apie vakarinių talkininkų siūlymą derėtis dėl Berlyno.

BERLYNO VOKIEČIAI KEIČIA SENAS MARKES Į SOVIETINES

BERLIN, liep. 28. — Vokiečiai rytinėje Berlyno dalyje tūkstančiais apspito bankus, kad iškeistų senąsias markes į naujas, kurias Sovietai paskutiniu laiku išleido savo užimtai rytinei Vokietijai. Jos buvo išleistos, kuomet amerikonai, anglai ir francūzai prispausdino savo naujų markių vakarinei Vokietijai. Pirm to buvo vartojamos visų keturių talkininkų bendros markės visoje Vokietijoje.

Perkelia Karinį Conn. Fabriką į Texas: "Bijo Atominių Bombų"

STRATFORD, Conn. — United Aircraft korporacija, statanti valdžiai karinius lėktuvus, perkraustinėja savo Chance Vought fabriko mašineriją 1,687 mylias į Dallas, Texas; sako, jog "priešo atominėm bombom sunkiau bus pasiekti tą fabriką Texase," negu Connecticut valstijoje.

Bus perkraustyta ir 1,500 darbininkų šeimų; bet kiti 5,000 to fabriko darbininkų Connecticute lieka be darbo.

Kūdikių Paralyžius Vis Dar Plečiasi

RALEIGH, N. C.—North Carolinos valstijoj dar 33 asmenys susirgo kūdikių paralyžium, tai viso jau 960 šiemet.

(Didžiajame New Yorke ta liga šiemet taip pat labiau plečiasi, negu pernai.)

ANGLAI DEPORTAVO ITALŲ KOMUNISTĄ, OLIMPIŠKŲ SPORTŲ REPORTERĮ

LONDON. — Anglijos valdininkai per kelias valandas kvotė Italijos komunistą korespondentą Tomasso Giglio, atvykusį aprašyt tarptautinius Olimpiados sportus. Pagaliaus, anglai įmetė Giglio į laivą ir deportavo į Europos žemyną.

AMERIKIEČIAI SKOLINGI 33 BILIONUS DOLERIŲ UŽ MORGIČIUS NAMAM

WASHINGTON. — Amerikiečiai per paskutinius pustrečių metų įsiskolino dar 25 bilionus dolerių už morgičius (ipotekas) namams, ir dabar morgičinės jų skolos yra viso 33 bilionai dol., kaip atrado valdinė Federalio Rezervo komisija.

Negrai Armijoj Vis Bus Išskirti,—Gen. Bradley

FORT KNOX, Ky. — Amerikos armijos štabo galva, generolas Omar Bradley buvo užklaustas, ar kariuomenėje bus vykdoma negrų lygybė su baltaisiais, kaip kalbėjo prez. Trumanas.

Gen. Bradley atsakė: — **Armija nėra pataisos mokykla. Negrai ir toliau bus laikomi atskirose kuopose.**

Apšlubintas Graikijos Fašistų Ofensyvas

ATHENAI, Graikija. — Monarcho - fašistų karininkai praneše, kad jų armija "nukentėjo didžiausių nuostolių" dabartiniame ofensyve prieš graikų partizanus Grammos kalnuose. Monarchistams taip nesiseka, kad jie, pasitarę su amerikonų generolu Van Fleetu, pakeitė šio fronto komandierių.

Komunistas Berlyno Policijos Vadas Atsisako Pasitraukt

BERLIN. — Einąs Berlyno miesto majoro pareigas, Ferdinandas Friedenburg buvo suspendavęs komunistą Berlyno policijos vadą Paulių Markgrafą, bet Markgrafas atmetė suspendavimą kaip neteisėtą, ir laikosi policijos centre. Markgrafas pareiškė, jog Friedenburgas sauvališkai paskyrė nauju policijos vadu socialistą Hansą Stummą. Sovietai remia Markgrafą, o anglai - amerikonai Stummą.

Anglija Finansuoja Arabų Legioną

LONDON. — Per ginčus dėl paliaubų Palestinoj Anglija buvo neva sustabdžius paramą Transjordano Arabų Legionui, bet dabar iš naujo mokės po $2,000,000 kas 3 mėnesiai tai arabų armijai palaikyti prieš Izraelį.

Eksplozija Užmušė 14 Mainierių Indianoj

PRINCETON, Indiana. — Sprogimas čionaitinėje angliakasykloje pražudė 14 mainierių ir sunkiai sužeidė 4 kitus. Toje pat kasykloje pernai rudenį įvyko eksplozija, kuri tada nekliudė nė vieno angliakasio; bet tai buvo įspėjimas, jog kasykla nesaugi. Tačiau kompanija nepaisė įspėjimo ir nedarė reikalingų apsaugai įrengimų.

Eksplozija Vokietijoj Pražudė 200 Žmonių

Ludwigshavene, vakarinėje Vokietijoje, eksplodavo didžiulis Farbenindustrie trusto fabrikas. Pranešama, kad per sprogimą ir gaisrą žuvę 200 iki 300 žmonių. Ludwigshaven yra amerikonų užimtoje srityje.

BUDAPEST. — Vengrijos valdžia areštavo Jugoslavijos atstovybės sekretorių; kaltina jį žmogžudystėje.

Klerikalai Ardytojai Išbraukti Iš Italų Darbo Konfederacijos

ROMA. — Italijos Darbo Konfederacijos vykdomasis komitetas išmetė klerikalinius vadus ir vadukus, kurie bandė atskelti dalį Konfederacijos narių ir sudaryti iš jų katalikiškų unijų organizaciją. Klerikalai ypač kurstė prieš komunistus Darbo Konfederacijos vadovybėje.

Vykdomasis Konfederacijos (unijų sąjungos) komitetas atsišaukė į katalikus darbininkus laikytis šioje 6 milionų narių organizacijoje ir užtikrino, kad jų teisės bus gerbiamos.

ŠANGHAI, Chinija. — Atvyko generolas L. C. Cutter tvarkyti karinių Amerikos lakūnų dalykus Chinijoje.

Sovietai Reikalauja Sustabdyt Pavojingus Jankių Skraidymus

BERLIN. — Karinė Sovietų vyriausybė pareikalavo, kad amerikonai liautųsi bereikalingai ir pavojingai skraidę virš Berlyno. Sovietinės armijos laikraštis **Taegliche Rundschau** sako, prastai lavinti ir nepaisantieji amerikonų lakūnai gręsia gyvybei keturių milionų žmonių Berlyne. Tas laikraštis nurodo, kaip pavyzdį, jog praeitą šeštadienį Berlynan nukrito didžiulis amerikinis transporto lėktuvas ir užsimušė abudu jo lakūnai.

ŽYMUS ANGLŲ RAŠYTOJAS SHAW SAKO, TIK WALLACE GALĖTŲ SULAIKYT JUNGT. VALSTIJAS NUO KARO

LONDON. — "Karas tarp Jungtinių Valstijų ir Sovietų Sąjungos sunaikintų abidvi šalis; ir Henry A. Wallace yra vienintėlis amerikonas, kuris galėtų pataisyti tarptautinę padėtį" (jei būtų išrinktas prezidentu), pareiškė George Bernard Shaw, žymiausias šiandieninis anglų rašytojas.

Apie tai jis kalbėjosi su Johannesu Steel, pažangiu amerikiniu radijo komentatorium ir žurnalistu. Shaw sakė:

"Demokratai ir republikonai atstovauja tuos pačius dalykus ir nėra skirtumo tarp tų dviejų partijų. Vienintėlis žmogus, kuris galėtų pagerinti tarptautinius santykius yra Henry Wallace — tiktai jis nusimano apie tą dalyką.

"Kai tik Wallace pranešė, kad jis kandidatuoja į prezidentus, aš tuojau tariau, tai mano žmogus. Pasakykite Amerikos žmonėms, jog kiekviens Wallace'ui atiduotas balsas bus balsas už pažangą.

"Jeigu kiltų karas tarp Jungtinių Valstijų ir Sovietų Sąjungos, tai jis tuojau nubankrutuotų Ameriką, nes ji turėtų visam pasauliui apmokėti už kariavimą išvien su amerikonais."

Shaw nurodė, kaip Jungtinės Valstijos šmeižė ir plūdo Sovietų Sąjungą per "20 metų;" todėl Amerikoje viešpatauja bedugniai klaidingos nuomonės apie Sovietus. "Amerika turi visų pirma pasistengti gauti teisingesnių žinių apie Sovietų Sąjungą," pridūrė Shaw.

Turkų Susidūrimas su Graikų Partizanais?

ANKARA, Turkija. — Turkų valdininkai pasakojo, kad graikų partizanų valtys "užpuolė" Turkijos karines valtis, bet turkai "nuvijį partizanus."

ORAS. — Būsią šilta.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. -:- Tel. STagg 2-3878

President, GEORGE KURAITIS; Secr.-Treasurer, NICK PAKALNIŠKIS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$7.00	Canada and Brazil, per year	$8.00
United States, per 6 months	$3.75	Canada and Brazil, 6 months	$4.00
Brooklyn, N. Y., per year	$8.00	Foreign countries, per year	$9.00
Brooklyn, N. Y. per 6 months	$4.00	Foreign countries, 6 months	$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Kongreso Sesija

Pereitą antradienį susirinko specialė Kongreso sesija. Pranešimą padarė prezidentas Trumanas. Jis paaiškino, kodėl sesija tapo sušaukta ir ką jinai turėtų nuveikti. Demokratų dalis jo pasiūlymus sveikino, bet republikonai tylėjo, neparodydami nė to seno papratimo pagerbti prezidentą, jam smarkiai paplojant, kai jis pasirodo bendroje abiejų rūmų sesijoje.

Visi žino, kad ši sesija Trumano sušaukta grynai politiniais sumetimais. Tegul republikonai pasirodo, kur jie stovi dar prieš rinkimus opiaisiais Amerikos žmonių reikalais! Republikonų lyderiams didžiausias galvosukis: savo konvencijoje visko jie prižadėjo ir dabar pašaukti nors dalį tų pažadų išpildyti! Gi jie to nenori. Jie rašė savo platformą ne tam, kad ją pravesti gyveniman. Jų platforma yra tik viliojimui balsų savo kandidatams.

Tas pats tiesa ir apie demokratus. Visuose reakciniuose žygiuose anoje sesijoje išvien ėjo republikonai ir reakciniai demokratai. Taigi, norėdamas parodyti tikrą republikonų veidą Amerikos žmonėms prieš rinkimus, Trumanas parodo veidą ir savo partijos žmonių. Amerikos žmonės juk nėra akli sutvėrimai. Jie moka skaityti republikonų ir demokratų rekordus.

Kaip ten nebūtų, dabar Kongresas laiko sesiją ir Amerikos žmonės turi priversti republikonus ir demokratus jų interesus nepamiršti. Nesvarbu, kad sumetimai yra politiniai, kad prezidentas staiga užsimanė pakelti savo prestižą žmonių akyse, su jo pasiūlymais prieš infliaciją ir aukštas kainas reikia skaitytis. Taip pat Kongresas turėtų pravesti bilių dėl statymo naujų namų, ir priimti taip vadinamą civilinių teisių bilių.

Šioje sesijoje būsime liūdininkais vainos tarpe puodo ir katilo. Demokratai nesigailės republikonų, o republikonai vanos kailį demokratams. Vieni kitus kaltins, vieni kitus velniais vadins. Bet pamatiniai imant, abieji vienodi.

Kongresmanas Isacson pareiškė, kad jis Atstovų Rūmuose pasiūlys atšaukti drafto įstatymą. Senate tokį pat pasiūlymą padarys trečiosios partijos kandidatas į vice-prezidentus Glen Taylor. Ar reikia didelio pranašo, kad atspėti, jog tiek demokratai, tiek republikonai piestu stos prieš Isacsono ir Taylor'io įnešimą?

Viską suėmus į daiktą, reikia sutikti su Amerikos Darbo Federacijos prezidentu Green, jog nieko gero negalima tikėtis iš šios Kongreso sesijos. Jis yra kontrolėje tų pačių elementų, kurie pereitoje sesijoje sabotažavo ir atmetė visus bilius, kurie pasirodė naudingi darbo žmonėms. Ar tie elementai, kurie panaikino kainų kontrolę ir atidarė kainų kilimui vartus, dabar staiga ateis į protą ir kontrolę sugrąžins? Ar tie patys elementai, kurie priėmė Taft-Hartley įstatymą prieš darbo unijas, dabar staiga susimylės ant darbininkų ir tą įstatymą atšauks? Tuo tikėti reikštų tikėti stebūklais.

Beje, nė prezidentas Trumanas nepasiūlė šioje sesijoje atšaukti Taft-Hartley bilių. Tiesa, jis prisiminė, kad jis turėtų būti atšauktas, bet šioje sesijoje nebūsią laiko tai padaryti. Tai argumentas republikonų, kurie irgi teigia, kad šioje sesijoje nebus laiko išleisti įstatymus prieš infliaciją.

Gandai iš Londono

Šiuos žodžius rašant, iš Londono ateina gandų, kad ten Amerikos, Anglijos ir Francijos atstovai susitarė asmeniškai kreiptis į Molotovą Vokietijos reikalais. Jie jam pasiūlysią tam tikromis sąlygomis laikyti "Keturių Didžiųjų" konferenciją apsvarstymui visos Vokietijos reikalo. Vyriausia sąlyga, sakoma, bus reikalavimas nuimti "blokadą" nuo Berlyno anglų, amerikiečių ir francūzų zonų.

Kiek tie gandai teisingi, dabar dar sunku pasakyti. Gal ir išsipildys žmonių posakis, "kur yra dūmų, ten turi būti ugnies." Gerai, kad kalbama apie konferenciją, o ne apie spėkos vartojimą.

Trumano Įsakymai

Prezidentas Trumanas, masinio žmonių spaudimo paveiktas, išleido du patvarkymu. Viename patvarkoma, kad valdžios tarnautojų samdyme ir traktavime neturi būti diskriminacijos dėl religijos, tautinės kilmės, rasės bei odos spalvos. Kitame patvarkyme įsakoma laikytis lygybės principo ginkluotose jėgose. Šis paskutinis įsakymas nėra nuoširdus ir pilnas. Jame nesakoma, kad ginkluotose jėgose tuojau turi būti panaikintas rasinis padalinimas bei atskyrimas. Lygybė nebus jokia lygybė, jeigu baltieji ir juodieji turės savo atskirus vienetus. Praktika parodo, kad rasinė segregacija yra nelygybės pagrindas. Segregacija yra visokios masinės neapykantos sėkla.

Kodėl prezidentas nepanaikino armijoje ir laivyne rasinės segregacijos? Vienas iš dviejų: arba jis netiki rasine lygybe, arba jis paneigė tą didį žmoniškumo principą, nenorėdamas toliau atstumti pietinių valstijų baltuosius šovinistus nuo demokratų prieš lapkričio rinkimus. Tasai įsakymas, kaip dabar skamba, praktikoje nieko nereiškia.

Mačiau, Kaip Gimė Nauja, Progresyvė Partija

Rašo ROJUS MIZARA

STRAIPSNIS 2-ras

Penktadienio rytą atvyko Henry A. Wallace. Jis atvyko iš New Yorko traukiniu ir rado geležinkelio stotyje jo belaukiant nemažą delegaciją.

Iš stoties jis, lydimas policijos ir draugų, skubėjo į Bellevue Stratford viešbutį, kur laike suvažiavimo buvo apsistojęs.

Bellevue Stratford viešbutis — žymiausias Philadelphijoje, bet neatrodo modernus, niekaip negalėtum sulyginti jo su tokiu, kaip Waldorf Astoria New Yorke.

Neužilgo prasidėjo istorinė spaudos konferencija. Konferencija įvyko pačioje viršutinėje viešbučio salėje, vadinamoje North Garden.

Susirinko apie 400-500 spaudos ir radijo atstovų, nekantriai laukiančių Wallace'o.

Pagaliau įeina ir jis su senatorium Taylor, su Baldwinu, su buvusiuoju Minnesotos g u b e r n a t o r i u m Bensonu. Su jais atvyksta jaunas, dailus vaikinas. Visi jie sėdasi prie stalo. Fotografistai leidžiasi darban: traukia paveikslus.

Tuomet Wallace pradeda kalbėti.

Daugelio susirinkusiųjų nuostabai, Mr. Wallace pradeda kalbą apie nepersenai Graikijoje fašistų nužudytąjį amerikinį korespondentą **George Polk!**

Jis sako: užmuštojo korespondento brolis davė jam, Wallace'ui, Polk'o laišką, rašytą prieš mirtį. Laiškas ilgokas, bet įdomus. Jis byloja apie korespondento pareigas; jis byloja apie tai, kad kiekvienas korespondentas privaląs būti pasiaukojęs savo pareigoms ir objektyvus ,net jei dėl to korespondentas turėtų ir nukentėti.

Visu tuo Wallace, aišku, norėjo įdiegti korespondentams tą supratimą: jie turį būti teisingi, turį rašyti objektyviai; neprivalą rankioti "medžiagos" iš patvorių.

Po to Wallace paprašo jauną vyruką, atėjusį sykiu su juo, atsistoti.

— Tai Graikijoje nužudytojo korespondento jaunesnysis brolis, šiuo metu lankąs Columbia universitetą, — taria jis .

Tai buvo gilus, nepaprastas momentas, tik nežinau, ar visi spaudos korespondentai juo užtenkamai įsisąmonino.

Tuomet Wallace padaro pauzą, stebėdamas spaudos atstovus.

— Aš žinau, ko daugelis šiame mitinge esančiųjų norite. Jūs norite, kad aš jums dar kartą pasakyčiau apie savo nusistatymą link komunizmo.

Pažvelgiau į tūlų akis ir veidus. Taip, atrodo, šis klausimas jiems yra pats svarbiausias!...

Jei pats Wallace nepradėtų apie komunizmą kalbėti, tai jie pradėtų diskusijų eigoje. Jie trokšta, jie nori, idant Wallace prakeiktų komunizmą, kad jie turėtų medžiagos pranešti savo bosams smagią žinią, — žinią, jog viskas Okei!

Bet Wallace ką kitą jiems sako:

— Nesivarginkite, nesirūpinkite, neaušinkite burnos. Aš pakartosiu jums tai, ką savo laiku esu pasakęs pasikalbėjime per radiją su korespondentu Ed. Murrow...

Wallace pakartoja savo aną pareiškimą, pasisakydamas, jog jis nėr komunistas, jis esąs už progresyvį kapitalizmą ir už taiką. Bet kadangi ir komunistai stovi už taiką, tai jis su jais tame reikale ir dirba išvien.

— Raudonbaubiu aš nebūsiu! — kategoriškai jis užbaigia.

Visa tai užpylė tūliems korespondentams šalto vandens už kalnieriaus. Per tūlą laiką jie nežinojo, ką sakyti.

Tuomet pasistoja Norman Thomas, socialistų partijos lyderis, ir klausia Wallace'ą apie Smitho įstatymą, pagal kurį neperseniai buvo suimti ir įkaltinti Jungtinių Valstijų Komunistų Partijos vadai. Thomas visa tai suriša su kadaise pagal tą įstatymą nusmerktais trockistais.

Wallace atsako, jog jis priešingas areštams.

Tūlas asmuo klausia Wallace'ą, ką jis gali pasakyti apie praėjusią žiemą Hearsto spaudoje Peglerio iškeltus kažin kokius laiškus, rašytus tūlam burtininkui Guru. Pegleris, tasai plūdikų tūzas Amerikoje, teigė, būk tie laiškai buvę Wallace'o rašyti minėtajam burtininkui. Nieko ten, žinoma, nėra įkriminuojančio, tačiau gatvinės spaudos korespondentams tai atrodo dideliu dalyku.

Wallace atkerta:

— Į tai aš čia nieko neatsakysiu, nes ne čia tam vieta.

Pasistoja kitas:

— Aš esu Pegleris; aš noriu...

Bet Wallace jį pasodina, sakydamas:

— Su Pegleriu nieko bendra neturiu ir neturėsiu.

Po jo pasistoja mergina, — tą patį dalyką kišdama.

— Peglerio pastumdėliam neatsakinėsiu, — atsako Wallace.

Dar vienas ir kitas — su tuo pačiu pyragu, bet ir jie gauna tą patį: Peglerio pastumdėliams n e a t s akinėsiu...

Greta manęs sėdi nedidelis žmogelis, šviesiaplaukis, mėlynakis. Jis atsistoja ir pasisako, kad esąs Menckeno, atstovaująs "B a l t i m o r e Sun" ir norįs žinoti, kodėl Wallace neatsako į klausimus, net jeigu jie ir Peglerio sufabrikuoti.

Su Menckenu Wallace kalbasi mandagiai, aiškindamas, jog neatsako dėl to, kad ne čia vieta tiems dalykams spręsti.

Kažin kas klausia Wallace'ą apie Tito ir Kominformą, apie nesusipratimus, dėl kurių šiuo metu spaudoje daug rašoma ir per radiją kalbama.

Tuojau buvo aišku, jog klausėjas čia manė galėsiąs kaip nors Wallace "įpainioti."

Wallace atsako: Jugoslavijos būseną mažai pažįstu — 1929 metais aš ten buvau nuvykęs, bet studijavau ne politiką, o kukurūzus, kornus.

— Jugoslavijos valstiečiai tuomet buvo labai biedni, o dvarponiai turtingi. Aš manau, jog šiuo metu Kominformas ragina Tito vyriausybę, kad jis rūpintųsi daugiau biednųjų valstiečių reikalais.

Pašoka Dorothy Thompson. Ar ne ims ji Wallace'ą pulti! Ji pradėjo Jugoslavijos valstietijos buitį aiškinti, tarytum ji daugiau tai žinotų už Wallace'ą! Įkaitusi, užsirūstinusi ši moteriškė, rodosi, kėdėje nesutelpa.

Na, visgi šiaip taip ją Wallace nuramina.

Kažin kas klausia Wallace'ą: ką jis žino apie demokratiją tose valstybėse, kurios yra už "Geležinės Uždangos."

Wallace atsako.

Atsistoja m e r g i n a iš "Washington Post" dienraščio ir su juo ginčinas, sakydama, būk ji labai gerai žinanti tuos kraštus: ten nesą laisvės.

Wallace nurodo, jog ir Amerikoje daug žmonių neturi laisvės.

Dar kažin kas klausia Wallace'ą, ar jis sutiks debatuoti su socialistų partijos kandidatu, Norman Thomas.

Wallace atsako:

— Nesutiksiu, nes tai per mažas dalykas; savo žodinę energiją turėsiu taupyti didesniems reikalams.

Vėl nepasitenkinimas ir nusivylimas. Kaip tai Wallace atsisako stoti į debatus su socialistų kandidatu prezidento vietai! Kas galįs būti didesnis už Thomasą.

Kažin kas klausia:

— O jei Dewey ir Trumanas su tamsta atsisakytų stoti į debatus, kas tuomet būtų?

— Tai jų dalykas, — atsako Wallace.

V i e n a s korespondentas klausia:

— Ką reiškia progresyvis kapitalizmas, dėl k u r i o Wallace sakosi kovosiąs.

Jis aiškina.

Tiesą pasakius, šis dalykas nėra lengvas išaiškinti. Nes ką gi iš tikrųjų reiškia "progresyvis kapitalizmas"? Ar Amerikoje gali kada nors būti progresyvis kapitalizmas?

Aš niekaip nenumatau tokios gadynės, kad baigianti atgyventi savo dienas sistema galėtų būti progresyvi.

Ar Wallace sutinkąs su nacionalizavimu bankų, kasyklų? — kažin kas klausia.

Jis atsako:

— Sutinku, kad tūli bankai turėtų būti nacionalizuoti; kasyklos — taipgi.

Jis stoja už nacionalizavimą ir visų tų fabrikų, kurie dirba valstybei ginklus ir kitokius karinius pabūklus.

Šitie klausimai buvo labai įdomūs ir rimti. Bet jie nepakenčiami tiems, kurie atėjo šin mitingan visai kitokiais tikslais. O čia, pasirodo, buvo sugūžėję daugybė tokių laikraštininkų, kuriems rūpėjo Wallace'ą kaip nors sukompromituoti, kurie tikėjosi išgirsią iš jo nors žodį kitą tariant prieš komunistus arba Tarybų Sąjungą!

Nieko jie nepešė ir išėjo lūpą pakorę.

Vakarinėje ir rytmetinėje spaudoje, pastebėjau, tas pats Pegleris prirašė apie šį spaudos mitingą tokių dalykų, kurių ten visai nebuvo.

Kritikavo Wallace'ą net ir anglė rašytoja Rebecca West. Surado jinai jam visokių griekų. Girdi, jis perdaug buvęs atkaklus, šiurkštus savo apsiėjimuose su korespondentais ir t.t. Primetė jam net ir aprangą: esą, Wallace ne tokis, kaip buvo Abraomas Lincolnas, — pastarasis buvo apšepęs, gi Wallace — pasipuošęs gražiu mėlynu kostiumu ir sušukuotais plaukais, išsiskutęs!...

Po šito mitingo kiekvienas reakcinės spaudos korespondentas aštrino savo plunksną, kad galėjus juo daugiau nebūtų dalykų parašyti apie patį suvažiavimą, prasidėsiantį penktadienio vakarą miestavoje Auditorijoje.

Na, ir rašė!...

Po spaudos konferencijos-mitingo sėdau į taksį ir skubėjau į Auditoriją, kur turėjo p r a s i d ė t i Tautinių Grupių Divizijos konferencija.

Radau konferenciją vos tik beprasidedančią.

Apie ją parašysiu sekamame straipsnyje.

New Yorko CIO unijistai pikietuoja departmentinę Gimbel's krautuvę, nešamuose plakatuose pareikšdami, kad firmoms nepavyks sudaužyti unijų, nepaisant, kad krautuvių savininkai gavo talkon valdinę kongresinę komisiją persekioti unijos vadus. Tūkstančiai eilinių išėjo pikietuoti.

Klaida

Mūsų Valstybės Departmentas, suareštuodamas be niekur nieko komunistų vadus, be jokios kaltės įrodymo, padarė didelę ir nieku nepateisinamą klaidą. Ot, kad taip pirmiau būtų užkūrę ir sudeginę Baltąjį Namą arba atstovų rūmą Washingtone, o paskiau padarę ablavas ant komunistų... tai būtų visai logiška iar laimėję daugiau... pagal "planą", kaip padarė hitlerininkai Vokietijoj desėtkai metų atgal. Bet dabar imk, užpulk ir suareštuok nieku nenusidėjusius, visai nekaltus žmones, ir dar geriausius žmones mūsų Amerikoj — tai nei šis nei tas.

Susninkų Jurgis.

Su Kaupu

KAUNAS.—Sklandžiai dirba "Maumedžio" lentpiūvės kolektyvas: įmonė ne tik įvykdo, bet ir žymiai viršija savo gamybinius planus. Štai gegužės mėnesio planinis uždavinys viršytas 65%.

Ritant rąstus iš upės į įmonę ypatingai pasižymėjo Vyt. Lebedinsko brigada, įvykdžiusi gegužinį planą 160%. Gaterininkas Gutnevičius pasiekė 165%. Tokį pat išdirbį pasiekė vyr. piūklininkas Jonas Šaltenis. Daug taros sviestui viršum gegužinio gamybos plano pateikė medžio apdirbimo cecho meistras Bajoriūnas.

Popierio Fondas Gyvuoja

Kas visuomenei brangus, tas bėdoje nebus apleistas. Dienraštis Laisvė šiuom tarpu yra bėdoje. Infliacija spaudžia jį. Be greitos pagalbos iš visuomenės nebūtų galima atsispirti prieš infliaciją. Tačiau visuomenė brangina savo dienraštį. Visuomenė užkimš infliacijos nasrus ir išgelbės savo dienraštį. Bėgiu dviejų dienų sekanti Laisvės patriotai aukojo į popierio fondą:

Ch. Ruck, Elizabeth, N. J. $6.00
Pr. Šiaulis, Elizabeth, N. J. $5.00
Joe Chuplis, Springdale, Pa. $5.00
Geo. Kudirka, Elizabeth, N. J. $4.00
F. Cvirka, Miami, Fla. $3.00
A. ir M. Valilioniai, Ft. Lauderdale, Fla. $3.00
Vincent Stroll, Freehold, N. J. $3.00
Paul Keršulis, Cambridge, Mass. $3.00
Ona Marozienė, Waterbury, Conn. $2.00
Joe Gavėnas, Brooklyn, N. Y. $2.00
Anna M. Levanas, Van Nuys, Calif. $1.00
B. Masiliūnas, Waukegan, Ill. $1.00
Mrs. Barbara Rubertas, Waterbury, Conn. $1.00
Walter Bogush, Bloomfield, Conn. $1.00
P. Norkus, San Francisco, Calif. $1.00.

Dėkojame visiems aukojusiems, visiems stojusiems į pagalbą savo dienraščiui, infliacijos slėgiamam.

Jau gražus būriukas atydžių Laisvės patriotų stojo į pagalbą šiuom sunkiu momentu. Tačiau kaipo visa daugtūkstantinė minia dienraščio skaitytojų dar neišsijudino. Keleto asmenų paramos negana. Laukiame aukų iš visų skaitytojų.

Mes dar kartą primename kolonijų veikėjams, kad pasirūpintumėte kiekvienoje sueigoje parinkti aukų savo dienraščiui. Dar turime du ilgus vasaros mėnesius, o popierio fondas vis dar tuščias.

Prašome rengti dienraščio paramai kas tik ką išgali. Kad ir mažus parengimukus suruošite, vis uždirbsite dolerį kitą dienraščio paramai. Per daugelį vietų ir po keletą dolerių susidės stambi finansinė parama.

Laisvės Administracija.

Dovana, -- Kuri Neverta Padėkos

(Feljetonas)

Sakoma, kad labai neetiška dovanotam arkliui žiūrėti į dantis, bet jeigu dovana pastato žmogaus vertybę į panieką, o ypač pono vertybę, tai į peklą su visomis etikomis. Nuodugniai išstudijavus DP įstatymą, kuriuomi einant pronaciniai pabėgėliai įleidžiami Amerikon, prieini išvados, kad amerikoniški ponai poniškas teises pripažįsta tik sau: Kitų šalių ponam, kurių poniškumą bolševikai anuliavo, tai jau ir amerikoniški ponai nepripažįsta poniškų teisių. Pagal išleisto įstatymo turinį, tai ne poniškas kūnas ir siela sudaro ponišką esybę, o tik poniška kepurė, ir jei kuriam ponui bolševikas nudžiovė ponišką kepurę nuo makaulės, tai toks ponas automatiškai ir netenka poniškų privilegijų. Būk tu ir dar tiek užkeiktu pronaciu ir bolševizmo keikūnu, o kai tik turto netekai, tai kiti ponai, kurių nelaimė dar nepalietė, į tave žiūri kaip į darbinį gyvulį. Išleistam dėl DP įstatyme prikaišiota tokia daugybė suvaržymų ir visokių priekabių prie pabėgėlių, kad įstatymas jokiu būdu nesimbolizuoja demokratinių jausmų ir užtarnautos nelaimėn patekusiem užuojautos, ale yra atviras pasimojimas nelaimingus pabėgėlius subrukti į prakaito spaustuvą, iš kurio gausiai tekės pabėgėlių gyvybės syvai į amerikinių kapitalistų katilą. Jūsų Paulius manė, kad Amerika pabėgėliams suteiks tėvišką globą, parodys savo aukštą supratimą ponų nelaimės tragiškų pasekmių baisumo, sudarys tokias apsigyvenimo sąlygas, kurios atpildys nukentėtus nuostolius ir pargabens į palaimintą žemę Įsus be jokios išimties: šleivus, kreivus ir kuprotus, kūno ir dvasios ubagus, nors tarp jų rastųsi ir tikrų bepročių. Bet vietoj tikėtos vakarietiškos civilizacijos aukšto supratimo žmogus vertybės, išlindo syvų čiulpimo slibinas. Štai koki pabėgėlius žeminanti reikalavimai, kurie panorės įsiveržti į Ameriką:

Daktariškas sveikatos patikrinimas, kad atvažiuojantis tinkamas darbui, pabėgimo laikas, pabėgimo priežastis, užtikrinimas, kad pabėgėlis atvažiavęs neišmes vietinio žmogaus iš jo buto ir iš darbo. Liūdijimas, kad atvažiuojantis jau iš anksto yra pardavęs savo kailį kapitalistui, kuris jį galės nerti pagal savo nuožiūrą, pašerščiui ar prieš šerstį.

Matote, kokia "geradarystė," koks gilus pasityčiojimas iš buvusių ponų bėdos! Pabėgėliai bėgo, kaip pakaustyti, nuo bolševikų, kad jų nepakinkytų į darbą, o amerikonai, gelbėdami jiems, reikalauja parsiduoti kapitalistam, kurių jie dar nematė, kaip jų kailio lupikai atrodo. O kaipgi su tais ponais ir poniomis, kurie jau nuseno, kurių raumenys iškorijo, kaip šveicariškas sūris, ir darbui jau netinkami? Nagi, velnias tokių nematė, iš jų nieko jau neišsunksi, o kur nėra biznio, ten negali būti nei žmoniškumo, nei pasigailėjimo. Tokie paliekami Vokietijoj, tegul naciai jais aria ir akėja, iki išvarys paskutinį atsikvėpimą. Galite tikėti arba ne, mieli mano prieteliai, bet jeigu jūsų Paulius būtų pabėgėlis, tai tokios žmogų pažeminančios dovanos nepriimtų, net jeigu už jos priėmimą ir primokėtų. Pastatyčiau ultimatumą, kad turi būt priimti visi pabėgėliai arba nei vienas, be jokios diskriminacijos, be sveikatos liūdijimų ir be darbo kontraktų. Darbų pabėgėliai gali užtektinai gauti ir pas bolševikus, kurie iš savo pusės to nerokuoja jokia malone, nei dovana, o tik žmogui priklausančia teise. Dargi nusenę ponai ir ponios, kurie sunkaus darbo dirbti nepajėgtų, galėtų kiaules ganyti, niekam už tai nei dėkui nesakydami. Kad toks pronacinius pabėgėlius visapusiai pažeminantis ir jų teises varžantis įstatymas tapo išleistas, tai už tai atsakomybė krinta ant vietinių pronacių, kurie nesugebėjo atrekomenduoti pabėgėlių kvalifikacijas kaipo amžinai užkeiktų bolševizmo neprietelių, ir kaipo tokius, turinčius pirmaujančias privilegijas patogiam gyvenimui, nors dėl to turėtų nukentėti kad ir šimtas žmonių prieš vieną pabėgėlį. Jei virš kalbamoj šviesoj pabėgėliai būtų buvę atrekomenduoti, nebūtų reikalingi jokie paliūdijimai nei darbo kontraktai. Ne be reikalo sakoma, kad žiopla ir bažnyčioj muša. Už Grigaičių, Šimučių, Olių ir Karpių žioplas informacijas amerikonam apie pronacinių pabėgėlių kvalifikacijas, visiem teks daug rūpintis ir sunkiai padirbėti, o daugiausia tai jūsų Pauliui, nes tokius "darbininkus" įpiršti, kad kas samdytų į darbą, kurie nuo darbo pabėgo, tai bus sunkiau, negu parduoti seną kuiną vilko išgramdytais šonais.

Prie pabaigos turiu už unarą pranešti, kad jūsų Paulius jau dabar laužo smegeninę, kaip sugalvoti priemones suradimui pabėgėliam prieglaudų, kad jiems čionai pribuvus nereikėtų trankytis, kaip užkeiktom dūšiom, be vietos.

Ne už ilgo bus paskelbta veikimo programa ir bus reikalaujama visų ščyrų pronacių didelio pasiryžimo ir visapusės talkos pravedimui labai didelės reikšmės darbo, kuris nepadarytų pronaciams sarmatos.

Su pronaciškais linkėjimais, iki sekančio pasikalbėjimo,

Jūsų **Paulius.**

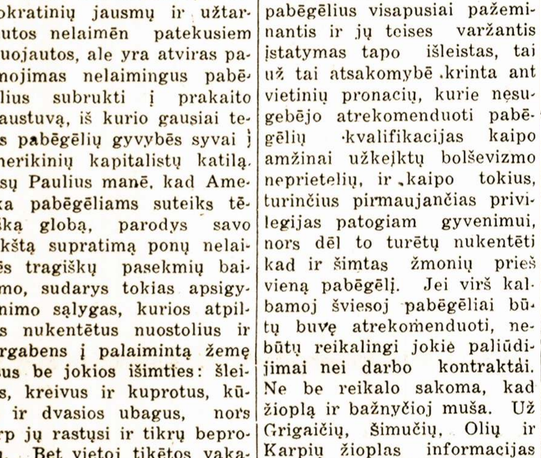

Prezidentas Harry S. Truman ir senatorius Alben W. Barkley iš Kentucky vadovaus demokratų partijos tikietui lapkričio mėnesį, yra tos partijos vyriausiais kandidatais.

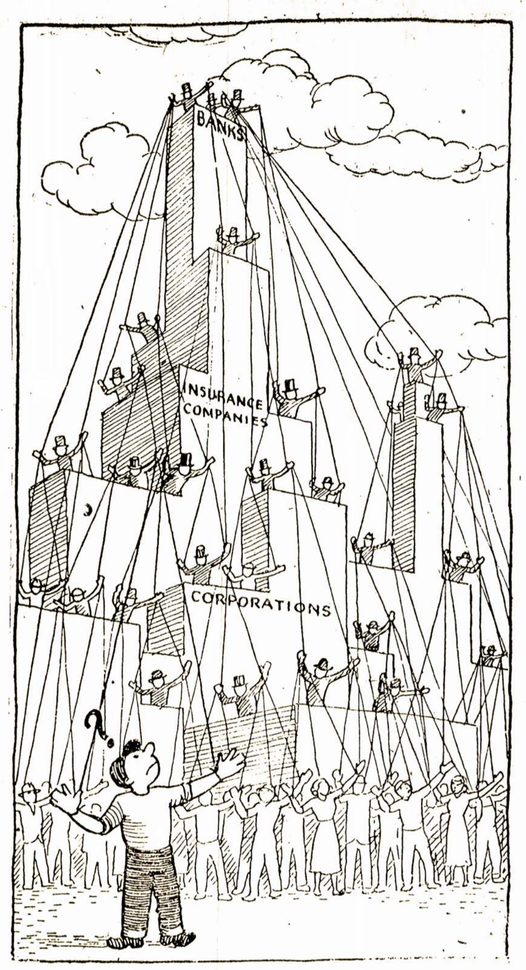

Šis CIO Economic Outlook liepos mėnesio laidoje tilpęs braižinys aiškiai pavaizduoja, kaip maža grupelė pinigiškai galingų trustų kontroliuoja visą mūsų šalies ekonomiją. Toje laidoje parodo monopolio veikmę. Gi platesniam aiškinimui CIO išleido brošiūrėlę, užvadintą "How Big Is Big Business?"

IŠ BRAZILIJOS LIETUVIŲ KOLONIJOS

S. PAULO. — Lietuviškų laikraščių kronikoje retkarčiais pasirodo žinutės apie tuos, kurie jau baigė vargus. Bet, tai tik maža dalelytė. Neturėjome ir neturime, kas mūsų "iškeliaujančius" registruotų. Vadinasi, dingstame be žinios. Bet tuo pat laikų, mes turėjome ir turime judošių, kurie už keletą surūdijusių grašių parduoda tikrą savo brolį. Mes turime patentuotų išdavikų, iš po juodos sutanos, iš eks-konsulato valdininkėlių, iš mums kadaise prisiųstų "profesorių" ir iš kitų moraliai susmukusių, lyg ir lietuviškų būtybių. Mes turime visokių dvasiniai apšlubusių, kurie savo nusmailintais liežuviais, melagingais skundais siundo ant mūsų vietos įstatymų saugotojus. Turime, kurie puola iš pasalų, lyg tie šuneliai, kartais gana skaudžiai krimsteli užkulnį. Štai ko mums netrūksta!

NUO VIDURIŲ LIGOS

— Leonora Šimkuvienė, mirė vasario 22 d., 63 metų amžiaus. Į šią šalį atvyko 1927 m., visą laiką gyveno fazendoje Santa Vera, Municipinio Lins; palaidota Guaimbė miestelio kapinėse. Paliko 4 sūnus ir 1 dukterį. Visi suaugę. Kilusi iš Šiaulių miesto.

Ilsėkitės ramiai, toli nuo tėvynės, svetimos žemelės priglausti!

TIE, KURIUOS DŽIOVA PAKIRTO

—Juoz. Svolkinas, mirė vasario 12 d., 37 metų amžiaus, ilgą laiką dirbo gyvulių skerdykloje, kur gavęs džiovą pasitraukė iš darbo. Sirgdamas, dar dirbo batsiuviu. Su gaunama savišalpos kasos pašalpa 240 kr., ir dar uždirbdamas galėjo vargais - negalais pragyventi. Džiova kankino 3 metus. Paskutiniu laiku prisilaikė pas savo brolį. Velionis buvo nevedęs, kilęs iš Kauno.

— Jurgis Bendinskas, mirė vasario 18 d., 1946 m. Brazilijon atvyko 1927 metais, dirbo kavos fazendose. Atvykęs S. Paulin pastojo dirbti mezgyklon, iš kur pasitraukė, susirgęs džiova. Gyveno, gaudamas pašalpos 290 kruz. Sirgo virš dviejų metų; buvo vedęs, liko 5 vaikai — 3 sūnūs ir 2 dukterys; vyriausias 17 metų, jauniausias 3 metų. Kilęs iš Skembalių kaimo, Antrų Gudelių valsčiaus, Marijampolės apskr. Ligoje gelbėjo ir laidotuvėmis rūpinosi švogeris V. Matulevičius ir pusbrolis dirbąs popierio fabrike. Nė vienas iš mirusiųjų jokiai organizacijai nepriklausė.

SUSISIEKIMO PRIEMONIŲ SUŽEISTI

— Jaunuolis Jonas Jakutavičius, gyv. Vila Formoza (anksčiau gyveno Bom Retire) buvo automobiliaus pagautas gatvėje ir smarkiai sužeistas. Išmušta ranka ir smarkiai apdraskyta šlaunis. Tuojau buvo paguldytas "Clinicas" ligoninėn. Sužeistas sunkiai, bet nepavojingai.

—Agua Branca rajone, sunkvežimis pasivijęs tramvajų užkliudė ant pastovio važiuojančius ir veik visus nubraukė žemėn, sužeisdamas nekuriuos sunkiai, kitus — lengviau. Tarp paskutiniųjų buvo vienas lietuvis — Albertas Raudelionas.

IR TOKIŲ TURIME...

— Kazys Mačiulskis, vyras stiprus, turįs virš 30 metų, bet darbo nenori dirbti ir gana. Jam, ot, patinka knistis po sąšlavas, rinkti popierius, kuriuos pardavus, karčiamoje stotis. Gyvena pas savo senutę motiną, kuriai vietoj pagelbėti — dar sunkina. Pats nedavalgęs gangariuoja per dienų dienas. Toks gyvenimas priveda prie vagiliavimo. Štai, aną dieną užėjęs B. Sabaliausko krautuvėn nepastebimai nučiupo "arroba" (7,5 klgr.) cukraus ir leidosi gatvėn parduoti, bet pirkėjų nerado. Krautuvininkas apsižiūrėjo, pasivijo, cukrų atėmė ir dar per sprandą "porą užlesė," o paskui—belangėn. Po keletos dienų iš belangės paleido. Jeigu šis žmogutis nors dabar suprastų kokią skriaudą daro sau ir nešlovę tautiečiams, tai be abejo imtųsi rimto darbo pelnytis duonai. Jaunam vyrui pasitaisyti niekad nevėlu.

A. Gaisriūnas.

Lietuvoje Kultūros Reikalai Seniau ir Dabar

Mokyklų ir mokslo klausimas Smetonos laikais ir šiandien. -- Lietuvos liaudis troško šviesos, bet prie jos nebūdavo prileidžiama. --- Aukštasis mokslas tebuvo prieinamas turčių vaikams, o šiandien visų mokslo įstaigų durys plačiai atidarytos valstiečių ir darbininkų vaikams.

Rašo *M. Gregorauskas.*

Lietuvos buržuazija mėgdavo vaizduoti buržuazinę, vadinamą nepriklausomą Lietuvą, kaip įsikūnijimą tautinio visos lietuvių tautos idealo, kaip valstybinę formą, kurioje gali geriausiai suklestėti ir išsiugdyti tautinė lietuvių kultūra.

Kaipgi buvo iš tikrųjų? Ar iš tikro Lietuvos buržuazijai rūpėjo tautinės lietuvių kultūros reikalai, ar rūpėjo jai šviesti Lietuvos liaudį, kultūrinti ją, puoselėti lietuvišką meną, literatūrą, mokslą? Ar daug buvo šioje srityje padaryta per buržuazinės Lietuvos 22-jus gyvavimo metus, kam tarnavo, ko siekė tos kultūrinės, mokslo ir mokymo įstaigos, kurios buvo sukurtos Lietuvoje, buržuazijai engiant lietuvių tautą?

Į tuos klausimus vaizdžiai gali atsakyti keli skaičiai:

1939-40, paskutiniaisiais buržuazinės Lietuvos mokslo metais joje buvo: 2,716 pradinių mokyklų, 69 gimnazijos su 23,700 mokinių, 27 progimnazijos su 2,800 mokinių, 1 suaugusiųjų gimnazija su 111 mokinių, 6 aukštosios mokyklos su 3,600 studentų.

1947-48 mokslo metais Tarybų Lietuvoje veikia: 3,226 pradinės mokyklos, 121 gimnazija su 55,000 mokinių, 228 progimnazijos su 25,600 mokinių, 32 vidur. mokyklos suaugusiems su 5,600 mokinių, 12 aukštųjų mokyklų su 9,000 studentų.

Šalia to dar veikia visa eilė technikumų, žemės ūkio, amatų, fabrikinio gamyklinio apmokymo ir eilė kitų mokyklų.

Vadinasi, nepaisant karo sugriovimų ir pokarinių liaudies ūkio atstatymo sunkumų, šiuo metu Lietuvoje turime 20% daugiau pradinių mokyklų, beveik du kart daugiau gimnazijų, 8 kartus daugiau progimnazijų, net 32 kartus daugiau vidurinių mokyklų suaugusiems ir 2 kart daugiau aukštųjų mokyklų. Mokyklų tinklas pasidarė toks, kad kiekvienas jaunuolis ar jaunuolė, išėjęs iš pradinės mokyklos, pagal savo gabumus gali tęsti mokslą toliau. Valstybė teikia besimokančiam jaunimui visokeriopą pagalbą (stipendijos, bendrabučiai, bibliotekos ir pan.).

Buržuazinėje Lietuvoje 1940 metų pradžioje tebuvo tik 161 viešoji biblioteka (tame tarpe valsčiuose vos 35 bibliotekos) su 170,000 tomų, abonentų skaičius tesudarė 16,000. Šių metų pradžioje respublikoje jau buvo 335 viešosios bibliotekos su 1,335,000 knygų ir apie 100,000 abonentų. Buržuazinėje Lietuvoje visiškai nebuvo klubų-skaityklų kaimuose, kultūros namų ir pan. kultūros įstaigų. Dabar valsčių ir kaimų vietovėse veikia 2,574 klubai - skaityklos su daugiau kaip 300,000 knygų, apskričių ir valsčių centruose įsteigti 26 kultūros namai, o į metų pabaigą jų skaičius pasieks 101.

Buržuazinėje Lietuvoje tebuvo trys teatrai, o dabar 13; buržuazinėje Lietuvoje per 22 metus neįstengta įsteigti Valstybinės Filharmonijos — ją įsteigė tarybinė valdžia 1940 metais, buržuazinėje Lietuvoje neįstengta įkurti Mokslų Akademijos — ją įsteigė tarybų valdžia 1940 metais; buržuazinėje Lietuvoje knygos išeidavo vos 1—3,000 egz. tiražais, Tarybų Lietuvoje lietuvių rašytojų kūriniai išeina 10—15,000 egz. tiražais.

Lietuvių darbo liaudis buvo ištroškusi šviesos ir mokslo. Tarybų valdžia patenkino tą troškimą: vien per pusmetį 1941 metais buvo atidaryta daugiau kaip 150 naujų gimnazijų ir progimnazijų, 12 gimnazijų suaugusiems, 136 pradinės mokyklos suaugusiems, be to, veikė 550 įvairių kursų.

Taip vėšliai sužydėjo tarybinėje santvarkoje mūsų tautinė kultūra!

Ką rodo visi šie duomenys?

Jie rodo tą nesugriaunamą faktą, jog tik tarybinėje valstybinėje formoje lietuvių tauta gavo tobuliausią savo tautinės nepriklausomybės įsikūnijimo formą, gavo tą formą, kurioje lietuvių tauta pilnutinai vysto savo gabumus ir daro savo indėlį į bendrą labiausiai priešakinės, tarybinės kultūros lobyną.

Jie rodo tą nesugriaunamą faktą, jog Lietuvos buržuazijai nerūpėjo lietuvių tautos švietimo, mokslo ir meno reikalai, nerūpėjo lietuvių tautinės kultūros ugdymas ir puoselėjimas.

Buržuazija visais laikais stengėsi panaudoti savo interesams nacionalinius žmonių jausmus. Norėdama užtušuoti liaudies masių išnaudojimo faktą, atitraukti tas mases nuo klasinės kovos, supjūdyti tarpusavyje darbo žmones, — buržuazija ugdo nacionalinio šovinizmo jausmus, pridengdama tai tariamojo "tautiškumo," "tautos vienybės" ir panašiomis "idėjomis."

Tai itin ryšku buvo ir buržuazinėje Lietuvoje, kur, istorijos eigoje susidėjusių sąlygų dėka, buvo palanki dirva žvėriškam nacionalizmui ugdyti. Prisiminkime "tautinę" buržuazijos politiką kitų tautybių Lietuvoje atžvilgiu, prisiminkime įvairias "patriotines" demonstracijas, pogromus ir pan.

Pati gi buržuazija, ypač josios viršūnė, niekino visa, kas lietuviška. Savo vaikus jie mokė vokiečių gimnazijoje, aukštųjų mokslų eiti siuntė į užsienius, nepasitikėdami savomis jaunomis mokslo jėgomis, prisikvietė Lietuvon visokių regelių, balogų, jungferių ir kt., užtvindė Lietuvią visokiu literatūriniu šlamštu svetimomis kalbomis ir tt., ir tt.

Tasai žvėriškas nacionalinis šovinizmas, tasai priešiškumas savo liaudžiai, tasai parsidavimas svetimiems engėjams visu ryškumu pasirodė vokiečių okupacijos metais. Kas, jei ne lietuviški buržuaziniai nacionalistai suorganizavo ir vykdė masines mūsų krašto žmonių žudynes, kas, jei ne jie padėjo vokiečiams varyti mūsų jaunimą į katorgą Vokietijon, kas, jei ne jie padėjo vokiečiams deginti lietuviškas knygas, uždarinėti mokyklas, universitetus, mokslo įstaigas, vežti jų įrengimus Vokietijon?

Tais, didžiausiais patriotinio išbandymo metais, kada visa tarybinė liaudis petys į petį su kitomis laisvę mylinčiomis pasaulio tautomis kovojo su žmonijos pabaisa — fašizmu, — visu ryškumu pasirodė buržuazinių lietuviškųjų nacionalistų, kaip liaudinės, tautinės kultūros priešų, tikrasis veidas, pilnutinai pasireiškė jų žvėriška, grobuoniška prigimtis.

* * *

Buržuazinės Lietuvos vadeivos 1933 metais rašė savo fašistinės vyriausybės organe "Lietuvos Aide" (88 nr.): "Vis tik atrodo, kad mes švietimo srityje būsime priėję ribas, kurias toliau peržengti būtų vargiai įmanoma . . . Reikia todėl skaitytis su esamąja nemalonia padėtimi ir surasti būdus šviesuomenės prieaugliui apriboti." Ir tie būdai buvo surasti. Fašistinė vyriausybė ėmė uždarinėti progimnazijas, mažinti mokytojų seminarijų skaičių, "reformuoti" universitetą ir varžyti stojimą į jį studentų (1932 m. universitete mokėsi daugiau kaip 4.5 tūkst. studentų, 1938 m. tik 3 tūkst.).

Ir tatai visiškai suprantama, tatai išplaukia iš pačios buržuazinės valstybės, buržuazinės visuomenės prigimties.

(Pabaiga 5-tam pusl.)

MONTELLO, MASS.

DIDELIS PIKNIKAS!

Rengia Progressive Citizens of America Trečiosios Partijos.

Sekmadienį, Rugp. 1 August, 1948

Lietuvių Tautiško Namo Parke

Ant Keswick Rd., off Winter St.

Pradžia 1 val. dieną. — Gerų Valgių ir Įsigėrimų

Bus gerų kalbėtojų ir RUSS NIXON

TURĖSIME MUZIKALĘ PROGRAMĄ

Kviečiame visus dalyvauti — **Rengėjai.**

Ilja Erenburg

PARYŽIAUS ŽLUGIMAS

3-30-48 —100— Vertė K. BARTKUS

Istorinė Apysaka

(Tąsa)

— Nenusimink! Viskas baigsis. Nežinau kaip, bet baigsis. Mano mielas Deseri, sudie!...

16

Majoras Lerua pažaliavo; žandai kretėjo; atrodė, tarsi pats su savimi kalbasi. O Lerido gūžtelėjo pečiais:

— Nesuprantu, kam čia tiltai?...

— Generolas Moke sakė... Aš buvau susisiekęs telefonu...

— Generolą Moke už tokias kalbas reikėtų teismui atiduoti. Priešas už šešiasdešimts kilometrų nuo perėjų. Aš įsitikinęs, kad tai diversija, nes mūsų pagrindinės jėgos įsiveržė į Belgiją iš Kato-Verveno pusės. Bet imkime patį blogiausią atvejį — smūgis nukreiptas į mus. Kad prieitų iki Maaso, jie turi sugaišti mėnesį. Ir aš turiu galvoj gerus puolimo tempus. O mūsų kontraatakos?... Septintoji armija priėjo Antverpeną. Kas gi tai, jūsų nuomone, gynyba ar puolimas? O vykdant puolamojo pobūdžio operacijas tik nemokšos gali šnekėti apie tiltų ardymą. Jūs mane suprantate, majore? Ir liaukitės šnibždėti po nosimi!...

— Aš...

— Jūs?... Iš karto matyti, kad jūs aną karą išsėdėjote Paryžiuje. Pirmoji taisyklė — ramumas. Karas įėjo į aštrią fazę, tai natūralu. Bet mes turime dirbti, kaip dirbę, tai laimėjimo paslaptis. Aš paprašysiu jus papasakoti man šiandieninių laikraščių turinį...

Lerua privertė save:

— "Figaro" laikraštyje Romje taria, kad priešo puolimą pavyksią sustabdyti Namiuro—Antverpeno linijoje... — Jo žandai vėl ėmė purtėti. — Ponas generole, vokiečiai ne už šešiasdešimt kilometrų, o už keturiasdešimt. Jie paėmė Maršą.

— Galima pamanyti, kad jūs deputatas, o ne karininkas. Pirma, tai nepatikrinti duomenys... Antra, jeigu priešo patruliai netgi pasiekė Maršą, tas visiškai nieko neįrodo. Galite eiti. Ir atsiųskite pulkininką.

Lerido ištiesė didelį žemėlapį. Įėjo Moro, kaip visuomet, nesudrumsčiamas:

— Nuostabi diena. Aš ką tik grįžau — buvau pas tankistus. Čia malonios vietos — krūmai, kalneliai.

Pasinėręs savo mintyse, Lerido atsakė:

— Vietovė labai išraižyta. Todėl būtų nerimta kelti paniką. Štai pažiūrėkite — aš pažymėjau mėlinu pieštuku fronto liniją. Ar ji sutampa su jūsų duomenimis?

Greta smulkučio Lerido pulkininkas atrodė milžinas. Jis pažiūrėjo į generolą geraširdiškai, netgi maloniai:

—Fronto nėra. Jūs nubrėžėte Maršas —Libramonas. Bet taip buvo rytą. O dabar ketvirta valanda po pietų.

— Jūs norite pasakyti, kad jie tebejuda toliau.

— Jie paprasčiausiai važiuoja pirmyn.

Valandėlei Lerido apsiblausė, užmerkė akis. Jo mėsingi vokai buvo mėlyni. Bet tučtuojau jis atsituokėjo:

— Tuo blogiau jiems. Maišas ištysta, o abipus — mūsų dalys. Mums lieka užčiuopti, kur silpniausia jų vieta. Aš privalau pasimatyti su generolu Pikaru. Gerai, kad jūs su manimi... Mūsų majoras neteko galvos. Taip pat ir Moke... O būklė visai negrėsminga. Jūsų nuomonė, pulkininke?

— Vargu panorės generolas Pikaras statyti ant kortos rezervus. Juk jūs žinote, kaip jis žiūri į šį karą...

— Taip, bet būklė pasikeitė — dabar jie puola. Mes priversti veikti.

— Bijau, kad nieko negelbės. Jie metė nemažiau kaip septynis šimtus tankų. O gynyba silpna. Keturiasdešimt septynių milimetrų patrankoms nėra sviedinių...

— Tai smulkmena. Galima, pagaliau, panaudoti lauko pabūklus... Aš matau, kad ir jūs pasidavėte bendram psichozui. Prisiminkite keturioliktųjų rugpiūtį. Tuomet prasčiau buvo... Aš nepamiršiu bėgimo — nuo Šarlerua iki Mo. Artileristai metė patrankas, sėdo ant arklių. O po dviejų savaičių mes ginėmė vokiečius iki Enos. Fon Kliukas nepridengė dešiniojo flango, ir ką gi — jis užsimokėjo. O dabar jie puola siaura kolona. Tai beprotystė! Jų komunikacijos po mūsų kumščiu.

Jis ilgai kalbėjo apie strategijos dėsnius, apie karo laimės nepastovumą, apie prancūzų pėstijos savybes. Pulkininkas stovėjo prie lango ir žiūrėjo į nuolaidžias kalvas su pasėlių keturkampiais; išsiblaškęs šypsojosi. Paskui jis išėjo: reikia patikrinti zenitinių pabūklų išdėstymą. Lerido liko vienas, nusišluostė nosinaite suprakaitavusius smilkinius, susimąstė. Moro — šaltakraujis žmogus. Jeigu ir jis ištižo, tai blogas ženklas... Reikia pripažinti, kad priešas negirdėtai greit slenka pirmyn. Arba jie išėjo iš proto, arba jie velniškai stiprūs. Vietoj planingos karinės operacijos kažkoks chaosas. Sunku susigaudyti!... Mažino linijoje buvo kur kas ramiau; ten negalėjo įvykti tokių siurprizų. Nejau tai šių laikų karas? Tai primityvios peštynės!

Pergrupavimą įvykdė dar balandžio pradžioje. Tuomet Sedano sektorius buvo dar ramus užnugaris. Kareiviai džiaugėsi — rūkė kontrabandinę belgų taboką. O Lerido nuobodžiavo. Jis buvo įsitikinęs, kad vokiečiai nejeis į Belgiją. "Ir kam jiems kartoti Vilhelmo klaidas?" Įdėmiai sekė operacijas Norvegijoje; keikė anglus: "Negociantai, o ne kareiviai, štai kas!" Vakarais su pulkininku lošė šachmatais arba rašinėjo ilgus laiškus Sofi.

Viskas įvyko netikėtai, kaip sakė Lerido, — "nemokšiškai." Vokiečių puolimas generolui atrodė, kaip kvailas išsišokimas. Jis visus ramino: "Jie lenda į spąstus." Bet dabar jį sujaukė Moro. Gal būklė ir rimtesnė, negu jis galvoja?... Baisiai nemaloni istorija su prieštankinėmis patrankomis! O Reino nori iškišti de Golį... Tai garbės trokštąs nemokša. Natūralu, kad generolas Pikaras pasipiktinęs... Taip, Lerido pakliuvo į pinkles! Reikia nurimti... Ant žemėlapių jis pasidėjo biuvarą: nutarė parašyti Sofi.

"Brangioji mano čiulbuonėle!

Trečia diena negaunu iš tavęs laiško. Aš baisiai jaudinuosi. Sanže šneka, kad Paryžiuje gastritiniai susirgimai. Vaikuti, nevalgyk žalių vaisių ir salotų! Aš sveikas ir žvalus, nors paskutinės dienos buvo labai varginančios. Tu, tikriausiai, žinai iš laikraščių, kad priešas pradėjo stambaus masto operacijas. Neabejotina, jis greitai išsikvėps. Oras geras, ir aš kiekvieną dieną vaikščioju dvi valandas. Vakar pas mus buvo atvažiavęs generolo Pikaro adjutantas, majoras de Gravas, jaunas, didelių muzikinių gabumų žmogus. Jis skambino mums Grigą. Aš jį pasveikinau, bet vienas sau pagalvojau — toli gražu jam iki mano Sofi! Kaip aš ilgiuosi tavęs, mano brangenybe! Svajoju apie tą dieną, kada pamatysiu tavo mielas rankytes, kurios, lyg žuvėdros, skraido klavišiais. Stendalis buvo teisus, sakydamas, kad tikroji meilė..."

Lerido krūptelėjo nuo trenksmo, užtėškė rašalo dėmę ir supyko. Nesibeldęs, įėjo Moro:

— Teks leistis žemyn.

Rūsyje buvo vėsu. Paslaptingai švytėjo dulkėti buteliai lentynose. Kvepėjo vynas. Karininkai žiovavo, rąžėsi. Moro atsisėdo ant statinės, šypsojosi. Generolui atnešė kėdutę. Lerido pasipūtė: vėl neleido baigti laiško..:

Majoras Lerua vepleno:

— Čia taiko...

Moro linkterėjo galvą:

— Jų puiki žvalgyba. Pakanka mums tik stabtelėti, ir tuoj sveikina įkurtuvių... Teks rytą išsikraustyti. O aš blogai miegu naujoje vietoje.

— Nieko nepadarysi, — atsakė generolas. — Tai karas. Ne manevrai... Tačiau reikia pasakyti — žmonės pasidarė laukiniai. Aname kare niekas neliesdavo štabų. Turi būti abipusė pagarba... O dabar jie mūsų ieško, kaip baterėjos... Labai mes nutolome nuo riterių dvasios! Jie niekuo nesibodi. Jūs prisimenate, pulkininke, "Pompėjų"? Tai šedevras. Ypač scena, kur Kornelija, apverkdama Pompėjų, sužino sąmokslą. Ji sako Cezariui: "Tu — priešas. Man tu aptemdai žemę. Ir štai vergai tave nudobt sumanė. Bet vergų pagalba aš nepasinaudosiu..." Tai bent charakteris? O eilių kilnumas!...

(Bus daugiau)

Mūsų Meno Mokykla Pilnoje Tikrenybėje

S. BARONAS

Pirmojo LMS Festivalio sesijoje, laikytoje 1946 metų spalių mėnesį, Chicagoje, buvo pakeltas klausimas kaslink įsteigimo Meno Mokyklos vakacijų laiku vasaros sezone. Sumanymas plačiai diskusuotas ir užgirtas. Vykdinimo darbas paliktas Nacionaliam Komitetui, kuris pasižadėjo rūpintis tuo reikalu ir, pasitaikius progai, eiti prie dalyko.

Pereitą rudenį LMS Trečios Apskrities Komiteto suruoštame Rytinių Valstijų Meno Festivalyje, New Yorke, mokyklos klausimas tapo išnaujo pakeltas ir vykdinimo rezoliucija likosi priimta. Už kelių mėnesių mūsų spaudoje pasirodė pranešimai, jog vakacijų mokykla meno srityje bus atidaryta šią vasarą rugpjūčio 15 d., Lietuvių Parke, Worcester, Mass. Kiek vėliau mūsų dienraščiuose tilpo Meno Mokyklos smulkmeniški išdėstymai: kursų turinys ir mokinimosi išlygos.

Dabar mūsų visuomenei jau yra gerai žinoma, kad ta idėja, kuri išpradžių atrodė lyg paremta ant svajonių, perėjo tikrenybėn. Su šia diena visiem žinoma, jog pažangiųjų Amerikos lietuvių pastangomis pirmoji lietuvių meno mokykla tampa įkurta, t. y., pravesta gyveniman. Tėmijant mokslo suskirstymą ir abelną patvarkymą, lengvai galima dasiprotėti, kad ši mokykla turės atnešti gerus rezultatus, nes jos tikslas yra aukštas ir garbingas.

Tačiau yra verta pažiūrėti į dalyką iš antros pusės. Gal ne vienas paklaus pats savęs, ar bus galima ką tokio gero išsimokinti per tokį trumpą laiką? Ar ištikrųjų mums, lietuviams, tokios rūšies mokykla yra reikalinga?

Trumpai pasakius, mums, Amerikos lietuviams, tokios rūšies mokykla ne tik dabar, bet seniai buvo reikalinga. Ji mums buvo reikalinga dėl kelių svarbių dalykų. Mums beveik visuomet buvo nedatekliu kompetentiškų chorvedžių. Mes, taipgi, neturėjome pakankamai patyrusių režisierių. Ir dėl jų stokos, mūsų gražūs, ir dideli chorai išsisklaidydavo, ir ten, kur būtų buvę galima suorganizuoti nauji, likosi nesuorganizuoti. Tas pats yra ir su dramos grupėmis. Dėl neturėjimo tinkamų režisierių, daug scenos mylėtojų nustojo veikti: dramos grupės sumažėjo ir, sutvėrus naujas, nebuvo galima palaikyti jų. Žodžiu sakant, dėl atatinkamos vadovybės stokos mūsų dainos ir koncertiniai parengimai, mūsų dramos ir teatraliniai perstatymai smarkiai nukentėjo.

Ši Lietuvių Meno Mokykla kaip tik atsako į mūsų reikalavimą. Jos vyriausia uždaviniu bus, kad palaikyti lietuvybės dvasią meno srityje; kad supažindinti jaunus muzikos mokytojus su lietuvių dainomis ir abelnai su menine kultūra. Šios mokyklos tikslas yra, kad pralavint didesnį skaitlių chorvedžių ir režisierių, kurių taip mažai teturime.

Apart muzikos ir dramos, ši mokykla turi pasibrėžus šokių pamokas. Ten bus mokinama lietuvių tautiniai šokiai, kaip senovės, taip ir šių dienų. Ištikrųjų, pas mus, Amerikos lietuvius, klasikiniai šokiai buvo visiškai apleisti, o jie mums labai reikalingi prie įvairių meno parengimų. Kuomet jau turėsime keletą gerų šokikų arba šokikių, kurie galės kitus mokyti, tuomet nesunku bus sutverti šokėjų grupės lietuvių kolonijose.

Kaslink laiko, tiesa, pora savaičių nėra daug. Bet norintieji padidinti savo žinojimą vienoje arba kitoje mokslo šakoje, galės nemažai pasinaudoti. Kiek yra žinoma, tokios rūšies mokyklose pamokos būna specialiai prirengtos; koncentruotoje formoje žinojimas yra perduodamas, ir t. p.

Muzikos skyriuje, be abejo, bus mokinama, ką chorvedys turi žinoti. Tame susidaro keli dalykai: choro organizavimas, jo palaikymas, dainų pasirinkimas ir jų sulietuvinimas, ir tt.

Dramos skyriuje, žinoma, bus išdėstyti pamatiniai režisūros principai, dramatinė išraiška ir jos supratimas, teatralinių veikalų vertybė ir perstatymas, grimavimo būdas ir tt.

Kituose skyriuose, taipgi bus išdėstoma sutrauktoje formoje, kad neužimti daug laiko, ypatingai prelekcijos, kurios bus priruoštos kokiame nors klausime, suteiks daug žinojimo. Prirengti gerą prelekciją paskaitos pavidale ima daug laiko. Prelegentas, pirma negu pradės rašyti savo paskaitą, turi perskaityti keletą knygų, paskui tą žinojimą sukoncentruoti į keletą puslapių; tai nėra lengvas darbas. Mokiniai arba publika tą žinojimą gali paimti per vieną valandą. Taigi, tokios rūšies mokyklos būna šaltiniu tam tikro žinojimo.

Tai yra neužginčijamas faktas, kad Meno Mokykla vasaros sezone turės savo vertę. Bet kad ji pasireikštų tikroje to žodžio prasmėje, priklausys nuo visuomenės. Lietuviai, kurie yra įtraukti į meninį judėjimą, turėtų karštai prijausti. Lietuvių chorai ir dramos grupės privalėtų pasiųsti po vieną ar du mokinius į Liet. Meno Mokyklą.

WASHINGTON. — Negrai Jungt. Valstijose gyvena beveik 10 metų trumpiau už baltuosius (dėl blogesnių gyvenimo sąlygų).

Žinios iš Lietuvos

Nauji Kolektyviniai Ūkiai

ŠIAULIAI, birž. 6 d.—Šiaulių valsčiaus Vigelių kaimo valstiečiai savo susirinkime nutarė pradėti bendrą darbą —susiburti į kolektyvinį ūkį. Jau pirmą dieną, išrinkus valdybą, į kolektyvinį ūkį įstojo 20 žmonių. Kolektyvo nariai savo naują gyvenvietę nutarė pavadinti "Liaudies kovotojo" vardu.

Tuo pačiu metu naują kolektyvinį ūkį suorganizavo ir Gruzdžių valsčiaus Lyguolių kaimo darbo valstiečiai, pavadindami jį "Aušros" vardu. Jaunasis kolektyvas jau turi daugiau kaip 30 narių. Jam vadovauja energingas pirmininkas A. Vitkus.

Prasidėjus kolektyvinių ūkių organizavimosi sąjudžiui Šiaulių apskrityje, kelios naujos žemės ūkio artelės įsikūrė Stačiūnų, Meškuičių ir eilėje kitų apskrities valsčių.

Mainieriai!

Shenandoah Kviečia Jus Į

PIKNIKĄ!

Važiuokite į šenandoriečių pikniką. Padarykite šį pikniką skaitlingu visos apylinkės sąskridžiu! Paremkite dienraštį Laisvę!

PIKNIKAS ĮVYKS SEKMADIENĮ

Rugp. 1 August

FIRE CO. GROVE

Brandonville, Pa.

Bus skanių užkandžių ir visokių gėrimų. Turėsite puikių pasimatymų su daugeliu seniai matytų.

Šis piknikas yra paramai dienraščio Laisvės. Infliacija sunkiai spaudžia Laisvę, pagelbėkite dienraščiui Laisvei atsilaikyti prieš infliaciją, dalyvaukite šiame piknike.

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

Laidotuvių Direktorius

Liūdesio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.

Telefonas Poplar 4110

DIENRAŠTIS LAISVĖ
$2 Trims Mėnesiams

Specialis pasiūlymas užsisakyti dienrašti Laisvę vasaros sezonu. Užsisakykite trims mėnesiams už $2. Šis pasiūlymas yra tik iki 1 d. rugsėjo-September.

Ką jums duos dienraštis Laisvė, turint savo namuose kasdien? Štai ką:

Ji jums duos žinias apie visą pasaulį iš politinio, ekonominio ir kultūrinio žmonių gyvenimo.

Jūs kas dien gausite mokslinių informacijų apie išradimus, technikoje atsiekimus bei tobulinimosi, medicinoje, chirurgijoje atsiekimus ir tt.

Laisvė duos jums piukiausių patarimų apie sveikatą. Dr. Kaškiaučiaus vedamas sveikatos skyrius Laisvėje yra tikrai daktaras namuose, kur ateina dienraštis Laisvė.

Laisvė paduoda daug svarbių žinių iš Lietuvos. Naujoje santvarkoje sparčiai kyla Lietuvos žmonių gyvenimas. Dygsta nauji fabrikai, auga mokyklos, biednuomenei ten prieinamas mokslas.

Kasdien gaudami ir skaitydami dienraštį Laisvę jūs rasite daugybę svarbių raštų, kuriais jūs labai domėsitės. Užsisakykite dienraštį 3 mėnesiams už $2 ir jūs jį taip pamylėsite kaip jį myli tūkstančiai tų, kurie jau skaito jį.

Tuojau rašykite sekamu antrašu:

LAISVĖ
427 Lorimer St., Brooklyn 6, N. Y.

IDEALIŠKA VIETA VAKACIJOMS

Geram poilsiui praleiskite savo vakacijas ant moderniškos farmos, su visais patogumais, aukštai ant kalno, 2½ valandų iš New York miesto.

KAINA $35 Į SAVAITĘ

Puikiausias valgis, didelis, oringas kambarys, arti maudynių.

Mrs. Nellie Dauenhauer

R.F.D. 1, Box 325, Stone Ridge, N. Y.

Telefonas High Falls 3185

Kelrodis: Short line bus iš Dixie Hotel, 8th Ave. ir W. 42nd St. Išlipkite Rosendale. Arba imkite laivą nuo W. 42nd St. ir išlipkite Kingston Point.

Lietuvoje Kultūros Reikalai Seniau ir Dabar

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

Kiekvienos šalies buržuazija, pasiekusi tam tikrą laipsnį, ima bijoti inteligentijos eilių augimo, liaudies masių kultūrėjimo. Ji stengiasi išlaikyti jas tamsoje. Iš antros pusės, liaudies masės, progresyvios inteligentijos dalies remiamos, veržiasi į mokslą, į šviesą. Tas pats vyko ir Lietuvoje. Tik liaudies masėms reikalaujant, buržuazinės Lietuvos vyriausybės buvo priverstos vis dėlto šiek tiek plėsti švietimą, rodyti šiokį tokį "susirūpinimą" meno ir mokslo reikalais. Visi tie kuklūs pasiekimai kultūros, mokslo ir švietimo srity buržuazinėje Lietuvoje buvo liaudies masių kovote iškovoti.

Merdint Lietuvos kultūrai ir liaudies ūkiui, iš tikro jau buvo atsiradę inteligentų bedarbių, net aukštąjį mokslą baigę žmonės negalėjo buržuazinėje Lietuvoje rasti darbo pagal specialybę, negalėjo atiduoti liaudžiai, josios labui, visų savo sugebėjimų.

Bet ir tuos menkus šviesos ir mokslo trupinius, kuriuos, darbo liaudžiai reikalaujant, turėjo duoti Lietuvos buržuazija, ji stengėsi patiekti taip, kad, iš vienos pusės, iš mokyklų išeitų siauro akiračio, egoistiški, sumiesčionėję "inteligentai," iš antros pusės, kad tos mokyklos tebūtų pasiekiamos vien tik turtingesniųjų sluoksniams. Siauras mokyklų tinklas, aukštas mokestis už mokslą užtikrindavo, kad į jas patekdavo veik išimtinai kapitalistų, buožių, smetoninių valdininkų vaikai.

Nenuostabu tad, kad pav., Kauno universitete buvo daugiau kaip 100 įvairių studentų korporacijų su įvairiaspalvėmis kepuraitėmis ir "Gerk, gerk, broleli, gerk" ideologija, ir nebuvo nė vienos studentų mokslinės draugijos.

Kaip skirtinga šių dienų studentija, kada vien Vilniaus universitete veikia daugiau kaip 70 studentų mokslinių būrelių ir neseniai įvykusioje studentų mokslinėje konferencijoje (antrojoje per vienerius mokslo metus) studentai skaitė 68 mokslinius referatus ir eksperimentais paremtus mokslo tiriamuosius darbus!

PRANEŠIMAI

MONTELLO, MASS.

Svarbus tarptautinis susirinkimas Progressive Citizens of America, įvyks liepos 30, 7:30 v. v. Liet. Taut. Namo kambariuose. Prašome visus narius skaitlingai dalyvauti.

Didelis piknikas, kurį rengia Progressive Citizens of America, Trečiosios partijos įvyks rugpjūčio 1 d. Liet. Taut. Namo Parke, ant Keswick Rd., off Winter St. Pradžia 1 valandą dieną. Bus gerų kalbėtojų ir Russ Nixon. Turėsime muzikalę programą, gerų valgių ir gėrimų. Kviečiame visus dalyvauti. — Kom.
(177-178)

MONTELLO, MASS.

LLD 6 kp. susirinkimas įvyks rugp. 2 d., 7:30 v. v. Liet. Taut. Namo kambariuose. Prašome visus narius dalyvauti. — G. Shimaitis.
(177-178)

BOEING AIRPLANE COMPANY

WANTS

SKILLED AIRCRAFT MECHANICS

Highest wages in aircraft industry. Steady jobs. Company has backlog of orders totaling more than $400,000,000. Work on B-50 bombers, C-97 military transports, and experimental [illegible].

Aeronautical Industrial District Lodge No. 751 of the IAM is currently on strike against the Boeing Airplane Company in Seattle. The strike was called on April 22 in violation of a "no strike" clause in the contract between Boeing and the union, and in violation of Section 8-D of the National Labor Relations Act. The company maintains that because of these violations the union is no longer a representative collective bargaining agency.

More than 2,000 workers have been hired since the strike started—many of them former union members. Federal law protects workers on the job and prohibits discrimination against them in any way in the future. Your right to work is protected!

Pasinaudodami Taft-Hartley įstatymu, kuris pirmu kartu bėgiu 14-kos metų leidžia samdytojams paieškoti skebų ir vežti juos per valstijų rubežius, Boeing Airplane Co. taip garsinosi vakarinio pajūrio spaudoje. Tai buvo naujas bandymas sulaužyti 3 mėnesius užsitęsusį streiką 15-kos tūkstančių darbininkų, nepriklausomos Aero Mechanics Unijos narių.

CHICAGOS ŽINIOS

Illinois Valstijoj Progresyvė Partija Užtikrinta ant Baloto

Progresyvės Partijos pareigūnai pranešė, kad Illinoise parašų rinkimo vajus baigtas sėkmingai padėjimui nacionalių ir valstijos kandidatų ant baloto lapkričio 2-ros balsavimams.

Daugiau kai 100,000 parašų surinkta 65 apskrityse, pasak William H. Miller, valstijos direktoriaus, ir Zalmon H. Garfield, Cook apskrities direktoriaus.

Illinois rinkimų kodeksas reikalauja 25,000 parašų, po 200 iš kiekvienos 50 apskričių ribų.

Illinois yra trečia svarbi iš trijų pamatinių valstijų, kur Henry Wallace, kandidatas į prezidentus, ir Glen Taylor—į vice-prezidentus, yra užtikrinti, kad bus ant baloto, sakė Miller. Kitos dvi pamatinės valstijos yra New York ir California.

Studijuojant rinkimų kodeksus ištisai šalį, Illinois rinkimų įstatymai yra sunkiausi išpildyti trečiai partijai, kaip bile kitoje valstijoje, išskyrus Floridą.

Toliau Miller sakė: "Vienatiniai prie šių besmegeniškų įstatymų tvarkos, tai tik didelis skaičius piliečių parašų visoje valstijoje tas skerspaines sumažino ir apgalėjo.

"Mūsų parašų rinkėjai, ypatingai pietinėje dalyje, nuolatos buvo varginami ir persekiojami abiejų: demokratų ir republikonų partijų. Šmeižianti mūsų partiją paveikslai visur buvo iškabinėti. Šmeižtas buvo varomas veteranų organizacijų vardu, kurių veik nėra, bet tą desperatišką darbą atliko demokratų partija.

"Nežiūrint, kad daugelyje vietų rinkimų viršilos, republikonai, neleido parašų rinkėjams gauti viešų rekordų, bet abelnai jie žmoniškai apsėjo.

"Vienoje vietoje suagituoti mušeikos - legionieriai vieną parašų rinkėją, senuką 75 metų, buvo užpuolę ir jį gerokai apstumdė, bei jo parašų blankas sunaikino. Bet pasipiktinę tos vietos piliečiai atsiliepė su tokiu protestu, kad chuliganai turėjo pasislėpti ir čia parašų gauta didelis skaičius mūsų kandidatams.

"Dabar mes esame pasirengę mestis plačia skale prie žmonių su dienos svarbiausiais klausimais ir su piliečiais diskusuoti tuos klausimus, kurie plačiosioms Amerikos masėms labiausiai apeina. Būtent: išvystyt plačiausią kampaniją už taikos išlaikymą, kainų sukontroliavimą, butų paršpinimą neturintiems ir kitais klausimais.

"Daugiau kai 30 grupių po keturis žmones po savaitę aukavosi, kad užtikrinus Progresyvei Partijai Illinoise vietą. Mes tikimės, kad šios sukoncentruotos pastangos progresyvius surišę su 650 miestais, miesteliais ir kaimais duos džiuginančias pasekmes ateičiai.

Tai faktas, kad Illinois Progresyvė Partija Cook apskrities tiek auga reikšmingai, kad galėjo tiek žmonių duoti šiuo reikalu. Vienok mūsų apskrities progresyviai surinko savo apskrities ribose virš 60,000 parašų, žaibo greitumu metėsi su savo jėgomis į valstijos gylį ir plotį šiuo reikalu.

"Mano nuomone, Illinois rinkimų kodeksai yra nekonstituciniai todėl, kad reikalauja tokio didelio judėjimo ir pastangų, kokį mes turime užpakalyje Wallace išpildymui tų reikalavimų. Tai yra tiksliai išleisti įstatymai, kurie mažumų partijom neleidžia turėti savo kandidatų ant baloto," Miller baigdamas dadėjo.

Didelis ir sunkus pradžios darbas atliktas. Dabar visų progresyvių pareiga bus su Progresyvės Partijos programa pasiekti piliečius balsuotojus ir juos supažindinti su ja.

Pasinaudokite Šiąja Proga

Kadangi šiuom tarpu dienraščiui labai reikia pinigų, tai duodame didelę nuolaidą ant svarbių knygų.

Poeto Stasio Jasilionio eilėraščių 2 dideles knygas duodame tik už $1.

Tai yra gražios poezijos patys geriausi rinkiniai. Puikus pasiskaitymas jaunimui. Norintieji išsimokinti gerai lietuviškai skaityti, skaitykite poeto Stasio Jasilionio eiles.

Anksčiau išleistoji knyga BEŠVINTANTIS RYTAS yra 288 puslapių knyga. Antroji, išleista pradžioje šių metų PAVASARIŲ GODOS iš 256 puslapių knyga. Tas abi knygas gausite tik už $1. Persiuntimą apmokėsime.

Tik už vieną dolerį jūs įsigysite gražiausios poezijos dvi knygas ir tuom pačiu kartu paremsite savo dienraštį finansiniai sunkiuose vasaros mėnesiuose.

Užsakymus prašome siųsti šiuom antrašu: LAISVĖ, 427 Lorimer St., Brooklyn 6, N. Y.

Kaip Pasekmingiau Platinti Rinkiminę Brošiūrą

Šiomis dienomis Lietuvių Wallace-for-President Komitetas išleido brošiūrą, pavadintą: **"Henry A. Wallace ir Naujoji Partija."** Brošiūros atspausdinta gerokas skaičius ir ji jau yra siuntinėjama po visas kolonijas.

Kaip ši brošiūra pasekmingiau platinti? Kas daryti, kad ji kuo veikiausiai būtų paskleista?

Komitetas, neturėdamas organizacijų adresų, brošiūrą siuntinėja pavieniams asmenims. Mes pasitikime, kad jie, gavę brošiūrą, tuojau imsis darbo.

Praktiškiausia brošiūrą platinti bus šitaip: tegu kiekvienas, kuris yra gavęs brošiūros, nueina į LDS, į ALDLD ir kitų organizacijų (pav. klubų) mitingus ir tegu nusineša brošiūros. Reikia paprašyti, kad organizacijos nariai tuojau paimtų brošiūrą platinti. Daug bus tokių narių, kurie, gavę brošiūros keletą egzempliorių, už juos tuojau ir užsimokės (brošiūros kaina 5 centai), o kurie neužsimokės ant syk, padarys tada, kai brošiūrą parduos. Na, ir jie sugrąžins pinigus ten, kur reikia.

Mes manome, kad šitokiu būdu bus lengviausia ir praktiškiausia visą brošiūrą pasekmingai paskleisti.

Gavę pinigus, brošiūros gavėjai tuojau turėtų juos, pinigus, prisiųsti Komitetui, kurio iždininkas yra **V. Chappels,** o finansų sekretorė — **Amilija Burba, 427 Lorimer Street, Brooklyn, N. Y.**

Komitetas, gavęs pinigus už brošiūrą, tuojau leis daugiau rinkiminės literatūros lietuvių kalboje.

Prašome ir raginame visus, kuriems brošiūra buvo pasiųsta, tuojau imtis darbo ją paskleisti.

Connecticut valstijoje šios brošiūdos buvo įteikta platintojams visas 1,000 kopijų.

Pasitikime, kad šitaip darbuodamiesi, mes pasieksime didžiulių laimėjimų.

Nacionalis Lietuvių Wallace for President Komitetas.

BALTIMORE, MD.

PRAŠAU DĖMĖSIO

Visi, kurie rengiatės važiuoti į Laisvės pikniką, Philadelphijon — rugsėjo 5 d., maloniai esate prašomi įsigyti tikietus, nes laiko iki pikniko pasiliko mažai. Su įsigijimu tikietų nelaukite paskutinių dienų, nes dviem savaitėm prieš važiavimą būtinai reikia žinoti, kiek turėsime pasažierių. Kaip jau buvo pirmiau pranešta, tikieto kaina $3.50, kuriuos galima gauti pas komisiją: P. Paserskis, 4319 Parkwood Ave., telefonas Hamilton 8476; V. Stankevičius, 111 S. Pappleton St.; taipgi pas J. Stany, K. Juškauską ir kitus draugus. Manau, kad nėra didelio reikalo reklamuoti žaliuojančias pievas, žydinčias gėles, ošiančius miškus, žavingai čiuršlenantį krištolinį upelį, tūkstantines minias linksmų piknikierių, susitikimus giminių, draugų, prietelių ir užmezgimus naujų pažinčių. Tas viskas piknikieriam seniai žinoma iš patyrimo. Viskas, ko reikia, tai laiku įsigyti tikietus, kad nei vienam norinčiam važiuoti į pikniką nereikėtų pasilikti namie dėlei pavėlavimo užsisakyti buse vietą.

★ ★ ★

Vietiniai Parengimai

Rugpjūčio 8 d. įvyks Slavų Kongreso rengiamas piknikas Kardašiaus parke, Evergreen. Visi prašomi dalyvauti.

Rugpjūčio 15 d. LDS 48 kp. rengia pikniką pas p. Geležienę ant "šioro," Edgemere, Md. Abiejuose piknikuose tikimasi turėti daug publikos. Į abu virš minimus piknikus busai veš nuo Lietuvių Svetainės.

Sekantis LLD 25 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks rugpjūčio 9 d., paprastoj vietoj. Visi nariai maloniai prašomi dalyvauti, nes bus daug svarbių reikalų aptarimui. Atsižvelgiant į tai, kad iki prezidentinių rinkimų pasilieka tik trys trumpi mėnesiai, o darbų yra daugybė, kurie turės būt nudirbti, kad trečioji Progresyvė Partija laimėtų ateinančius prezidentinius rinkimus, todėl, tokiu svarbiu laikotarpiu nedalyvauti savo organizacijų susirinkimuose, yra nedovanotinas apsileidimas.

Vincas.

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

STALIORIAI

Patyrę prie krautuvėm rakandų
PATERSON RACK MANUFACTURING CO,
NYA Camp
NORTH HALEDON, N. J.
(Važiuokite ekspresiniu autobusu iki Paterson, tada No. 42 iki krautuvės)
(178)

MALE and FEMALE
VYRAI ir MOTERYS

KIŠENIŲ SIUVĖJAI
PAMUSALŲ SIUVĖJAI
NUGARŲ SIUVĖJAI
ABELNAI OPERATORIAI
Prie vyriškų top koatų.
NUOLATINIS DARBAS.
GERA ALGA.
Daug viršlaikių.
Apmokamos vakacijos ir legalės šventės.
GOODSTEIN
MANUFACTURING CORP.
45 W. 18th St., N. Y. C.
(182)

Nauji Geležinkeliečių Poilsio Namai

DRUSKININKAI. — Geležinkelio darbuotojų profsąjungos Centro Komit. atidarė čia naujus poilsio namus geležinkelininkams. Jie yra prie Nemuno kranto, gražiame pušyne. Poilsio namuose įrengti valgykla, klubas ir biblioteka. Atostogaujantieji galės naudotis mineraliniais šaltiniais, purvo voniomis bei paplūdymiais.

Naujuose poilsio namuose šiuo metu ilsisi 250 geležinkelininkų.

★ ★ ★

Žvejo Nopeno Laimėjimai

ŠILUTĖ. — Dažnai skrodžia Knaipės įlanką (Kuršių marėse) Mingės žvejybos ūkio Viliaus Nopeno brigados laivai. Po kiekvienos tokios išvykos žvejai Jurkštaitis, Rapilius, Leimanas, Šukys ir kiti parsiveža gausų laimikį.

Brigada įvykdė metinį planą.

MASKVA. — Sovietų Sąjungoj suvalyta jau daugiau kaip ketvirtadalis visų derlių.

LINKSMUMAS DIENOS PIETUOSE

Valgykite Pietus pas
HAPPY DAYS RESTAURANT & BAR
426 South 5th St., Brooklyn, N. Y.

PIETŪS 60c.	VAKARIENĖ 85c
Iš 5-ių patrovų	Iš 7-ių patrovų

VAKARIENĖ ŠEIMAI IŠ DVIEJŲ
8-ių Patrovų Gerai Suderinto Valgio $1.60

Tai vieta, kurioje jūs jausitės kaip namie. Viskas patogu ir malonu. Mandagus patarnavimas.

Kiekvieną šeštadienį įvyksta puota, pasivaišinimas bei parė. Prašome užeiti pasilinksminti. Nesigailėsite.

Salę išnuomuojame dėl puotų, pokilių, krikštynų, parių, vestuvių. Žemos kainos už viską.

Valgiais ir gėrimais aptarnaujame žemom kainom.

August Gustas
BELTAIRE FLORIST
Lietuvis Kvietkų Pardavėjas
6762 FOURTH AVE., BROOKLYN 20, N. Y.
(kamp. 68th St.)
Atsitikime varduvių, sukakčių, sirgimų, šermenų ir tt., telefonuokite
SHoreroad 8-9330
Ir Gustas jums tuojau pristatys gėlių bukietą ar vainiką, ko jūs reikalausite.
Specialistai Pritaikymui
Šermenims, Vestuvėms ir Bankietams
Užsakymus taipgi galima priduoti per PAUL GUSTAS FUNERAL HOME, Inc., 354 Marcy Ave., Brooklyn, N. Y.

Paul Gustas Funeral Home,
INC.
354 MARCY AVENUE, BROOKLYN 6, N. Y.
Skersai gatvės nuo Armory
LIETUVIS LAISNIUOTAS GRABORIUS
Telefonuokite dieną ar naktį
EVergreen 7-4774

Naujai išdekoruota šermenų koplyčia, kur šeimos patogiai gali atiduoti paskutinę pagarbą savo mylimiesiems, prakilniuose namuose be ekstra išlaidų.

Du kambariai šermenim, didelis puikiai įruoštas kambarys pasikalbėjimam ir parūkymui.

Asmeniški aptarnavimai suteikiama šeimom sulyg pareikalavimo. Mūsų telefonas niekad nemiega.

Egzaminuojam Akis, Rašome Receptus
Darome ir Pritaikome Akinius

Drs. Stenger & Stenger
Optometrists
394-398 Broadway
Brooklyn, N. Y.
Tel. ST. 2-8342

J. J. Kaškiaučius, M. D.
530 Summer Avenue,
Newark 4, N. J.
HUmboldt 2-7964

F. W. Shalins
(SHALINSKAS)
Funeral Home
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. Virginia 7-4499

Matthew BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktorius
Liūdnoje valandoje simpatiškai ir asmeniškai patarnauja už prieinamą atlyginimą.
Moderniškai įrengtos Koplyčios
426 LAFAYETTE ST.,
Newark 5, N. J.
Tel. MArket 2-5172

BAR & GRILL
LIETUVIŠKA ALUDĖ
DEGTINĖ, VYNAS ir ALUS
Kanados Black Horse Ale
Joseph Zeidat, Jr.
411 Grand St.
Brooklyn, N. Y.

Joseph Garszva
Undertaker & Embalmer
Manager
JOHN A. PAULEY
Licensed Undertaker
231 Bedford Avenue
Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 8-9770

RONKONKOMA 8634

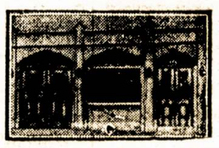

TELEPHONE STAGG 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
Laisniuotas Graborius
Liūdėsio valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.
Puikiai Įrengtos Dvi Koplyčios, Duodamos Mylimiems Pašarvoti Dovanai
660 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Darbiečiai Priešinasi Nuomų Kėlimui

Parkchester namų projektą srityje veikiąs ALP Parkchester Klubas pareiškė, kad jie kovos prieš pasimojimą projekte pakelti nuomas nuo $4 iki $5 per mėnesį. Jie taipgi protestavo prieš kėlimą fero, taipgi prieš aukštas ir vis keliamas pieno ir mėsos kainas.

VIENA DIENA GAVO 3,000 PARAŠŲ

Brooklyniečiai pradėjo rinkti parašus uždėjimui Simon W. Gersono ant baloto kandidatu į Miesto Tarybą. Skelbia, kad pirmą legališką parašų rinkimo dieną, praėjusį sekmadienį, surinko virš tris tūkstančius parašų.

Kadangi jis kandidatuoja į kaunsilmanus iš Brooklyno, tad pasirašyti gali tiktai registruoti Kings County piliečiai.

Parašų rinkėjai sako, kad žmonės juos susitinka susidomėjusiai, o kai kur ir entuziastiškai. Jie sako, kad uždėjimo Gersono ant baloto klausimas yra civilių teisių klausimu.

Lėktuvu Naikino Uodus

Policijos lėktuvu praėjusiomis dviemis savaitėmis Queens apskrityje išbarstė tūkstantį svarų DDT pudros tikslu išnaikinti uodus, muses ir kitus įkyrius žalingus gyvius.

Gaisragesybai Paskyrė Naujų Viršininkų

Liepos 27-tą didžiojo New Yorko Gaisragesybos Departmentas pasiskyrė dar vieną vyriausį padėjėją komisionieriui, jam padėjėją ir 17 kitų viršininkų (deputies). Jie pradės naujas pareigas rugpjūčio 1-mą.

Vyriausis iš jų Peter Loftus gaus algos metams $11.500. Jam pavedama komanda visos gaisragesybos po priežiūra jau esančio viršininko Frank Murphy ir komisionieriaus Frank J. Quayle. William J. Hennessy gaus $10,000 metams, dirbs administratyviu viršininko padėjėju.

Visi kiti naujai paskirti viršininkai gaus po $8,500 algos metams. Jie padalinami po keturias apskritis, kur jie su vyriausiu tai apskričiai viršininku bus atsakomingi už gaisragesybą apskrityje, neatsidedant ant viso miesto bendrosios departmento administracijos.

Eugene List, paskilbęs pianistas, skambins Čaikovskio muzikos programoje Lewisohn Stadiume liepos 29-tos vakarą. Taipgi grieš smuikininkė Carroll Glenn. Orkestrui vadovaus Enrico Leide.

Jeigu Norite Wallace Išrinkti---

Turite žinoti, kad prie to darbo turite visi prisidėti.

Lietuvių Wallace for President Klubas išleidome lapelių, šaukiančių visuomenę išgirsti apie naują Progresyvę Partiją ir jos vyriausius kandidatus Henry A. Wallace ir Glen H. Taylor. Tų lapelių dar yra užsilikusių spaustuvėje. Praėjusio susirinkimo tarimo prisilaikant šie lapeliai nebuvo siųsti paštu. Tas rodo, kad dar daug lietuvių nežino, jog:

Masinis mitingas-prakalbos įvyks liepos 29-tos vakaro 8 valandą, Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo salėje, 280 Union Ave., Brooklyne. Geri kalbėtojai, buvusieji delegatai Progresyvės Partijos kūrimo konvencijoje, aiškins:

Dėl ko įkurta naujoji partija?

Kokia jos rolė šiuose rinkimuose ir ateityje?

Kokios perspektyvos yra, ką gali naujoji partija padaryti jau šiuose rinkimuose? Ir kiti panašūs klausimai bus nušviesti.

Svarbus susirinkimas, tačiau nuo jūsų, kurie šį skaitote, priklauso žmonių į jį pakvietimas. Tad ateidami atsiveskite savo kaimynus, draugus.

Pradžia 8 val. vakaro. Įžanga nemokama. Visus kviečia—

Lietuvių Wallace for President Klubo Valdyba.

Komunistų Konvencijos Masiniame Mitinge · Kalbės Svečiai iš Anglijos ir Francijos

Amerikos Komunistų Partijos 14-tos nacionalės konvencijos proga įvyksiančiame masiniame mitinge šio pirmadienio vakarą kalbės žymūs svečiai kalbėtojai iš Anglijos ir Francijos, kaip skelbia tos partijos pranešimai. Taipgi kalbės Amerikos komunistinio judėjimo vadai William Z. Foster, Eugene Dennis, Miesto Tarybos narys Benjamin J. Davis. Elizabeth Gurley Flynn.

Svečiais kalbėtojais iš kitų šalių bus Phil Piratin, Anglijos Parlamento narys, taipgi Francois Billoux, Francijos deputatas (seimo narys).

Komunistai savo mitinge pateiks svarbių informacijų ne vien tiktai mūsų šalies reikalais, bet taip pat ir svarbių pirmarankių žinių iš Anglijos ir Francijos. O tai labai svarbu. Maršalo Plano vykintojai mums perstato saviškomis spalvomis paišytą paveikslą apie Europos žmonių veiksmus. Anglijos ir Francijos liaudies atstovai tų šalių seimuose, kas dieną susitikdami su masėmis žmonių, galės mums perstatyti ir tą dalį Europos paveikslo, kuris sutirpsta už popierinės užlaidos.

Ne mažiau komunistai, jų prieteliai ir visi susidomėjusieji civilių teisių išlaikymu, nenorintieji fašizmo įsigalėjimo Amerikoje žmonės, norės išgirsti ir komunistų vadų kalbas. Tų vadų, kurie pirmieji atsisakė nusilenkti fašizmui praktikoje, nors tas fašizmas kol kas gėdisi ar bijosi vadintis tikruoju savo vardu.

Žmonės nori tikruosius drąsius liaudies vadus išgirsti ir savo dalyvumu sustiprinti jų balsą kovai prieš reakciją. Perpildytas didysis Madison Square Gardenas šį pirmadienį, rugpjūčio 2-rą, privers reakcininkus pagalvoti, vers susivaldyti, sako komunistai.

L. K. N.

Vėl Pakels Pieno Kainas

Valdinės įstaigos New Yorke leido vėl pakelti pieno kainas po centą kvortai, pradedant sekmadieniu, rugpjūčio 1-ma.

Faktinai leido kelti po du centus, tačiau nedrįso leisti kelti vienu kartu dviems centais. Šiemet—rinkimų metai, republikonai valstijos ir demokratai miesto gaspadoriai vengia garsių protestų. Dėl to kito cento pakėlimą atidėjo iki spalių 1-mos.

Nėw Yorke priešais 44 E. 32nd St., vidurdienį, vagys pagrobė sunkvežimį su $1,000 vertės apatinių moteriškų drabužių. Sunkvežimį atrado už 20 minutų, tuščią.

Mirė

Petras Milleris, 54 m. amžiaus, gyveno 2545 Olinville Ave., Bronx, N. Y., mirė liepos 27 d., Montefori ligoninėj. Kūnas pašarvotas koplyčioj, Courtlandt Ave. ir East 153rd St., Bronx.

Laidotuvės įvyks liepos 31 d., 10 val. ryto, Šv. Raymondo kapinėse. Velionis paliko nuliūdime žmoną Tillie, sūnų Raymond ir tris brolius: Benny, Antaną ir Juozą. Laidotuvių apeigomis rūpinasi grab. F. W. Šalinskas, iš Woodhaven, N. Y.

Aidiečių Žinios

Šio mėnesio 18 d., sekmadienį, Aido Choras buvo išvažiavęs į Waterbury, Conn., kur buvo įvykęs piknikas, rengiamas LMS 3-čios apskrities. Apart Aido Choro, dalyvavo dar trys rytinių valstijų chorai.

★ ★ ★

Šio mėnesio 24 d., šeštadienį, aidietės Olga Baltrušaitis ir Sylvia Pužauskaitė buvo išvykusios į Philadelphiją, kartu su Lietuvių Wallace for President Klubo nariais, kaipo atstovės nuo Aido Choro, dalyvauti naujosios Progresyvės Partijos kūrime.

★ ★ ★

Šio mėnesio 23 d., penktadienį, Aido Choro pamokos neįvyko. Keleta susirinkusių narių priekaištavo, kad nebuvo paskelbta spaudoje. Tiesa, turėjo būti pranešta, bet buvo įvykęs mažas nesusipratimas. Tat atleiskite.

★ ★ ★

Šio mėnesio 30 d., penktadienį, pamokų taip pat nebus. Reiškia, aidiečiai turi dvi savaites atostogų. Trumpas laikas, bet, ką padarysi; mat, jau metas rengtis prie rudens sezono.

★ ★ ★

Rugpjūčio 6 d., 8 val. vak., penktadienį, įvyks Aido Choro narių susirinkimas. Būtinai visi dalyvaukite, nes yra labai daug svarbių reikalų aptarti. Koresp.

Proga didžiojo New Yorko 50 metų sukakties viena firma surengė pokylį, į kurį pakvietė šešias poras celebrantų, vedusių miesto apsijungimo metais, 1898-tais.

Dewey'o ir Trumano "Dovana" Žmonėms

Newyorkiškė Darbo Departmento darbams duoti ir nedarbo apdraudai prižiūrėti išmokėti įstaiga ateinantį šeštadienį, liepos paskutinę dieną, atleis iš darbo 700 darbininkų.

Gubernatorius Dewey, republikonų kandidatas į prezidentą, per savo komisionierių Edward Corsi teisinasi. Girdi, federalė valdžia mažiau teikia paskyrų tam tikslui. Tačiau valstijos seimelis, kontroliuojamas Dewey'o republikonais, yra daug atsakomingesnis už sugrąžinimą tūkstančių dolerių samdytojams iš nedarbo apdraudos fondų. Taigi, katilas vanoja puodą.

Jei nebūtų firmoms grąžinę tuos fondus, netekusieji darbo žmonės galėtų gauti daugiau ir per ilgesnį laiką nedarbo apdraudos. Būtų galėję ir didesnį štabą įstaigose palaikyti, greičiau ir geriau būtų aptarnaujami reikalingi darbo ar apdraudos.

Svarstys Busų Fėrą

New Yorko Budžeto Taryba ateinantį antradienį svarstys dešimties privatiškų kompanijų prašymą leisti kelti autobusų fėrą. Visos jos prašo leisti kelti iki 8 centų.

Išimtimi yra Fifth Avenue Coach Corp., kuri jau dabar ima po 10 centų. Ji prašo leisti kelti fėrą iki pustrylikto cento.

Miesto iždininkas (comptroller) Lazarus Joseph savo raporte miestavai tranzito korporacijai tikrino, jog šešių centų gana padengti darbininkams žadamus pridėti po 24 centus mokesties per valandą ir dar turėti apygerį pelną.

IRT Broadway linijos traukinys buvo sustojęs 20 minutų po East River, tačiau pataisius mechanizmą visi keleiviai nuvažiavo sveiki ir sausi, tik pavėlavę.

Holandas marininkas Cornelius Santing, 28 metų, užduso gasolino dujomis prekiniame laive Kasten Wang, kuriame jis dirbo, laivui stovint prie Port Socony, Staten Island.

Brooklyno Darbo Partija Nominavo Gersoną

Amerikos Darbo Partija Kings apskrityje (Brooklyne) nominavo Simon W. Gerson, komunistą, savo kandidatu į Miesto Tarybą (City Council). Šis yra pirmas miesto istorijoje įvykis, kad komunistas gavo kitos partijos kandidatūrą.

Paskelbdamas kandidatūrą, Amerikos Darbo Partijos (American Labor Party—sutrumpintai ALP) Kings apskrities pirmininkas Leo Linder sako, jog apskrities komitetas vienbalsiai nominavo Gersoną. Nominavo remdamasis ant "gilaus civilių laisvių pamato."

Darbo Partija tuomi savo žygiu smogė demokratų ir republikonų politinėms mašinoms, kurios atsisakė įsileisti Gersoną į tarybą vietininku velionio Peter V. Cacchionės, nors Cacchione buvo Brooklyne išrinktas pilnu skaičiumi balsų, 75 tūkstančiais. Komunistai buvo paskyrę Gersoną Cacchionės vietininku.

Motina Pasidavė Policijai

Mrs. Florence Petrick, graži jauna motina, pati pasidavė policijai, kuri jos ieškojo, bet nerado areštuoti už palikimą vaikų labdarybės įstaigoje.

Mrs. Petrick, dviejų kūdikių motina, turėjo vieną apartmentinį kambarį. Už jį turėjo mokėti $60, kuriuos užmokėdavo pašalpos įstaiga. Pagaliau, už tą kambarį savininkas pareikalavo $80. Neturint iš ko dadėti, paliepė jai eiti į sklepą. Sklepas, sako jinai, nebuvo to vertas, bet jinai negalėjo gauti kito buto.

Su maistu irgi ne perteklinje vertėsi. Maistui ir drabužiams jinai gaudavusi po $59 per mėnesį, mažiau dviejų dolerių trims asmenims dienai, kuomet steiko svarui reikia mokėti virš dolerio, o pigiausios kojinaitės kūdikiui kainuoja 25 centai. Atėmus dar daugiau nuo maisto ir dadėjus nuomai niekaip nebeišsiversi.

Desperacijos apimta, palikusi vaikus, jinai ilgai vaikščiojusi po parką ieškodama ramybės, bet negalėjo nurimti. Nuėjusi pas draugus, bet ir ten neramu. Nuėjo pas seserį Mrs. Evelyn Delbaitis. Sesuo patarusi pasiduoti.

—Kad ir kažin kaip kentėsiu ir skursiu, bile tiktai gaučiau savo vaikučius atgal, būčiau laiminga,— sakė gailiai verkdama išsiilgusi vaikų motina. Jinai sulaikyta kalėjime iki teismas išspręs jos bylą. Tačiau į teismą jos vietoje turėtų būti traukiama mūsų sistema, kuri mūsų motinas išstato benamystei, alkiui ir skurdui. M—tė.

SUSIRINKIMAI

BROOKLYN, N. Y.

Liaudies Teatro Narių Domei. — Šį penktadienį, liepos 30 d., 8 v. v., Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, įvyks Liaudies Teatro narių susirinkimas. Prašome visus atsilankyti, nes turime labai svarbių reikalų aptarti.—L. T. sekr. (177-178)

Ar Jau Turite Busą?

Du didieji Laisvės paramai piknikai įvyks sekmadienį prieš Labor Day šventę, rugsėjo 5 d. (Sept. 5th). Vienas bus Philadelphijoje, kitas Waterburyje.

Į kurį iš tų dviejų piknikų jūs važiuojate? Ar jau pasisamdėte busą? Jei turite pasisamdę busą, ar pranešėte per dienraštį Laisvę, kad busu važiuojate į pikniką?

Labai svarbu iš anksto informuoti visuomenę ir iš anksto suregistruoti vykstančių į vieną ar antrą iš minėtų piknikų.

Šie du piknikai yra svarbus dalykas mūsų dienraščiui. Jei jiedu pavyks, tai dienraščiui bus didelė atspirtis prieš infliaciją. Todėl rūpinkimės, kad tiedu piknikai pavyktų.

DANTŲ GYDYTOJAS
Dr. A. Petrika
221 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 7-6868
Valandos: 9—12 ryte, 1— 8 vakare
Penktadieniais uždaryta.

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kampas Broadway ir Stone Ave., prie Chauncey St., Broadway Line.
Tel. GLenmore 5-6191

GYDYTOJAS
S. S. Lockett, M. D.
223 South 4th Street
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: 1—2 dienom, 6—8 vakarais
Ir Pagal Pasitarimais.
Telefonas EVergreen 4-0208

TONY'S
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
ANTANAS LEIMONAS
Savininkas
306 UNION AVENUE
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

GERI PIETŪS!
Kada norite gerų pietų, kreipkitės į
Lorimer Coffee Shop
Frank Domikaitis
Savininkas
417 Lorimer Street
Laisvės Name
Brooklyn, N. Y.
Kvepiančiai keptos ir virtos mėsos valgiai. Taipgi daržovių ir pieninių valgių gražus pasirinkimas.

A. Kalinauskas
Parduoda naujas ir taiso sekamas mašinas:
Vacuum Cleaners, Skalbimui Mašinas, Frigidaires, Television ir Radios.
Kreipkitės:
104-12 - 111th Street
Ozone Park 16, L. I., N. Y.
Telefonas VIrginia 3-5397

PEIST LANE DRUGS, Inc.
405 SO. 4th ST.,
Cor. Hewes St.
Brooklyn, N. Y.
Visokiausi vaistai, kosmetikai, kudikiam reikmenys, įvairūs daiktėliai, ligonių kambariui reikmenys už gryštai žemas kainas.
RECEPTŲ SPECIALISTAI.
MAX PEIST, Ph. G., EDWIN LANE, Ph. G.
Tel. EVergreen 7-6288

Peter Kapiskas
Peter KAPISKAS
BAR & GRILL
Degtinės, Vynai ir Alus
RHEINGOLD BEER & ALES
★
32 Ten Eyck St.
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8174

LITUANICA SQUARE
RESTAURANT
Steven Augustine & Frank Sanko
SAVININKAI
PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE
PAUKŠTIENOS PIETUS SEKMADIENIAIS
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE
282 UNION AVE. BROOKLYN, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9612

NUPIGINTAS PARDAVIMAS
Aukštos Rūšies Džiūlerių Sandėlio
Susidedant iš Daimantų, Platinų, Auksinių Daiktų, Gold Mountings, Daimantinių Vedybinių Žiedų, Moteriškų ir Vyriškų Auksinių Žiedų, Ir Auksinių Daiktų Visokių Rūšių.
Dailių Moteriškų ir Vyriškų Laikrodžių Didelis Pasirinkimas
Aukso ir Sterlingo Sidabro Ir Paauksuotų Džiūlėrių. Taipgi Costume Džiūlerių Sulyg Vėliausios Dienos
Didelis Pasirinkimas Religijinių Daiktų.
PIRKITE DABAR IR TAUPYKITE PINIGUS
Rankpinigiai Palaikys Bile Daiktą Iki Jums Jo Reikės
ROBERT LIPTON
701 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Telefonas STagg 2-2173

-:- -:- Matyk Naujausias Sensacingas Žinių Filmas -:- -:-
BERLYNAS KOVOJA PRIEŠ VAŽIUOTĖS BLOKADĄ
PROGRESYVĖ PARTIJA NOMINAVO WALLACE'Ą
LATVIAI PABĖGĖLIAI PASIEKIA BOSTONĄ
EMBASSY NEWSREEL THEATRE BROADWAY ir 46th ST., N.Y.C.